ДЭХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлэ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 132 (11426)
1967 оной
июниин 7,
среда

сэн 2 мүнгэн

Н. В. ПОДГОРНЫЙ МОСКВАГАА БУСАБА

Афганистанай хаан Мухаммед Захир Шахай урилгаар албанай хэрэгээр Афганистан ошоhон СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный июниин 5-да Москвагаа бусажа ерэбэ.

Н. В. Подгорныи хани харилсаата гүрэн ошоходонь, тэрээнтэй хамта СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, Таджигай ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. Холов, СССР-эй энергетикэ болон электрификацийн министр П. С. Непорожний СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гадаадын экономическа холбооной талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо В. М. Виноградов ябалсаа.

(ТАСС).

„КОСМОС-163“ ДЭГДЭЭГДЭЭ

«Космос-163» гэдэг ээлжээтэ хэмэл одон 1967 оной июниин 5-да Советскэ Союзhаа дэгдээгдээ.

ЗЭРЛИГ ДОБТОЛГЫН МҮР САРАА

ВЛАДИВОСТОК, июниин 5. (ТАСС). «Туркестан» гэжэ совет теплоходто американска дээрмэшэдэй зорюута добтолhыень гэршэлхэ бодото баримтануд — США-гай армиин самолёдуудай зэбсэглэгдэдэг 20 миллиметрэй пушкын тэhэрээгүй hомон теплоход дээрэ үлэшэhэн байгаа гэжэ «Туркестан» теплоходой капитан В. Соколов Камфа портhоо эльгээhэн радиограмма дотороо мэдээсэбэ.

Эбдэрэлдэ ороhон судные наринаар шалгаhанай hүүлээр энэ hомон олдоhон байна. Тэрэшэлэн тэhэрhэн hомонуудай олон тооло хэhэг түгдэрхэйнүүд олдоо.

ҮНДЭР ШАГНАЛ ХАЙРА

Областиин ажалшадай арадай ажахыда, сое́л болбосоролой байгуулалтада амжалта туйлаhанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Астраханиин** областиие **Ленинэй** орденоор шагнаба.

Улаан-Удын «Теплоприбор» заводой хүдэлмэришэдэй дунда ойн баярай хүндэлэлэй социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байнхай. Мүрысэгшэдэй дунда фрезеровщик Леонид Алемасов онсо шалгарна.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

«НОГООН ТҮЙМЭР» САРАГДАГ ЛЭ

Ойн баярай жэлдэ хүдөө ажахын бүхы ургамалнуудай баян ургаса абаха тэмсэл республикын колхоз, совхозуудта үргэлжэлhөөр. Эдеэ хоолой үнэтэ ургамал — шэниисэ 347 мянга гаран гектарта таригдажа, түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Хартаабха hуулгагдажа захадаа гараад, кукурузын тарилга дүүрэнтээ. Мүнөө жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиhээ эртэ паар хахалха түсэбөө бэлүүлhэн ажахынууд олон. Түнхэнэй аймаг бүри июниин 1-дэ паараа хахалжа бүхыдөө түгэсхэhэн.

Мүнөө үедэ орооhо таряанай гараса хаа хаанагүй тооной hайн. Дундахи, урда талын аймагуудта таряан газараа хушаад, hалаатажа захалаа. Хартаабха, кукуруза, горох гэхэ мэтэ ургамалнуудай эшэ бултайжа байна. Эгээл энээхэн үедэ ургамалнуудай хойноhоо харуулhалха, буртаг ногоо, хорхой шумуулнуудые үгы хэхэ гээшэ эгээн шухала хэрэг болоно. Ургасын хоротонтой hайнаар тэмсэжэ шадаhан лэ ажахынууд баян ургаса хуряаха байна. Энээнние hайса ойлгоhон хүтэлбэрилэгшэдтэй, агрономуудтай ажахынуудта ургасын бүхы дайсадтай тэмсэхэ хүдэлмэри үни эхилэнхэй. Эгээн түрүүн тэдэнэр «ногоон түймэр» сараха—буртаг ногоо ургуулхагүй, гараашыень саг дарыдань үгы хэхэ гэжэ оролдоно.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын механизаторнууд шэниисын таригдаhан намарай паарай зарим газарта буртаг ногооной үндэнэлжэ захалхатай сасуу тэрэниие борнойлжорхёо. Мүн хартаабха, кукуруза тариhан полиёо борнойлжо захалаа.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозойхид шэниисынгээ тарилгын ехэнхи хубида жэл бүри самолёдоор хоро сасажа, буртаг ногоо үгы хэдэг. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, Борьёогой совхоз болон бусад олон ажахынууд энэ арга хэрэглэhэнэй ашаар гектар бүриhөө 2 3 центнерээр ехэ таряа хуряана. Энэнь бүхы гаргашаяа харюулаад, ажахыдаа ехэ олзо оруулна.

Хартаабха, кукуруза hайнаар ургуулагшад ургасын гараадүй байхада, гаража захалхалаарнь хоёр-гурба дахин борнойлдог дүршэлтэй. Бэшүүрэй аймагай бүхы ажахынууд саахарай свёклын, хартаабхын, кукурузын тарилгые мүнөө нэгэ удаа борнойлоод байнхай. Эдэ үдэрнүүдтэ Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоз шэниисын тарилгада самолёдоор хоро сасажа байна. Мүн энэ хүдэлмэридэ аймагай бусад ажахынууд, Мухар-Шэбэрэй, Зэдын аймагай колхоз, совхозууд бэлдэжэ байнхай.

Байгша ондо зуугаад мянган гектарай буртаг ногоо үгы хэхээр хоро абтанхай. Теэд иимэ хүдэлмэри хэхэ түхеэрэлгэтэй самолёт дуталдана. Энэ ушарта хоро сасадаг самолёдуудые бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ тон шухала. Тиимэhээ ажахы бүхэндэ самолёдой бууха газар түхеэрхэ, тэндээ хоро хадагалха байра, уhа хэхэ амhарта бэлдэхэ эрилтэ табигдана.

Ургаса харуулhалха хүдэлмэриин хэды шухала байбашье, тэрээндэ анхарал табидаггүй, буртаг ногоондо даруулжархидаг, хартаабха, кукурузын зуруулд хоорондохиие саг соонь элдүүрилдэггүй баримтанууд али олон үзэгдэдэг. Үнгэрhэн жэлдэ Баргажанай аймагай ажахынууд таряалангай буртаг ногоо үгы хэхэ хоро абаhан байбашье, тэрэнээ хэрэглэнгүй үлөөhэн. Мүн Улаан-Удын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ, «Коммунизмэ», «Улаан Оронго» колхозууд баhал иимэ байдалда ороhон.

Теэд ургасын хойноhоо харуулhалха хүдэлмэриие гансахан самолёдто найдаад hуужа болохогүй. Энэ хүдэлмэриие саг соонь, hайн шанартайгаар ябуулхын тула бүхы арганууд хэрэглэгдэхэ ушартай. Нэн түрүүн пропашной ургамалнуудай хойноhоо харуулhалхын тула борной, культиваторнууд сүм хүдэлгэгдэжэ, нэгэшье гектар тарилгые үбhэндэ даруулжа болохогүй. Ногоо гараар түүхэ хүдэлмэридэ hургуулиин hурагшадые олоор хабаадуулхаар.

Май hарын hүүл багта хүйтэржэ, ашагта ургамалнуудай ургаса аалидаhан байна. Энээхэн үедэ буртаг ногоон hуга гаража захалаа. Тиимэhээ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд ургамалай гарасын хойноhоо саг үргэлжэ хипан шалгажа, нэгэшье үдэрөөр гээгдэнгүй шухала хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Буртаг ногооной ямар ехэ хоро хүргэдэг байhыень тараашад мэдэхэ. Тиимэл хадаа арад зон тэрэниие түймэртэй жэшэнэ бшуу. Хэрбээ буртаг ногоо саг соонь үгы хэжэ шудаагүй hаа, бүхы ургамалнуудай ургаса нилээд доошолхо байhаниинь элитэ.

Республикын олохон газарта ургамалнуудай ургажа байха үедэ уhалха аргатай. Илангаяа хартаабха, кукуруза үндалуулжа болохо. Теэд тэрэ хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Илангаяа хура бороо бага ороhон Хоринин, Ярууныи, Загарайн аймагуудай ажахынуудта энэ хүдэлмэри эмхитэйгээр, үргэнөөр ябуулагдаха зэргэтэй.

Байгша ондо паар эртэ хахалагдаа. Тиимэhээ тэндэ ногоон ехээр ургажа эхилбэ. Тэрэниие саг дары элдүүрилхэ, культивации, лущени хэхэ гэжэ түрүүшүүл оролдоно. Тэдэнэрэй жэшээ бүгэдын шадабари болог лэ.

Партиин райкомууд, аймгуйсэдкомууд, үйлэдбэриин управленинүүд ургасын хойноhоо харуулhалха хүдэлмэриие анхаралдаа абажа, тэрэниие hайнаар ябуулха хэмжээ абаха уялгатай. Энэ шухала хэрэгтэ арадай хинагшад эдэбхитэйгээр хабаадаха үүргэтэй. Тракторно-таряан ажалай бригада бүхэндэ эмхидхэгдэhэн арадай хинагшадай постнууд тарилга дүүргэhээр hанаагаа амарха бэшэ, харин баян ургаса абахын түлөө тэмсэлээ улам шангадхаха ёhотой. Тэдэнэр гербицидүүд бүхыдөө хэрэглэгдээгү, пропашной ургамалнуудай зурууд хоорондохи элдүүрилгэ хэхэ үедэ нэмэлтэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдана гү гэжэ нариналр шалгаха болоно. Гэрэшэлэн ургасада хоро хүргэдэг хорхой шумуулнуудтай тэмсэхэ хэрэгсэлнүүдые бэлдэжэ, тэрэниие шадабаритайгаар хэрэглэхэ тушаа бүхы агрономууд эдэбхитэйгээр оролдохо бэйна.

Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ үндэр баян ургаса абаха гэhэн уялгаяа амжалтатайгаар бэлүүлхын тула бодото хэрэгээрээ харюусаха саг ерээ. Нэгэшье гектар тарилга буртаг үбhэндэ бү дарагдаг, хорхой шумуулда бү хорлогдог лэ.

ОЛОН МЯНГА АРЬБАЛАГДАНА

Республикын промышлённостиин урлан нарижуулагшад Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй жаса байгуулха, тэрээндэ 10 миллион түхэригэй алмалта оруулха уялга абаhан юм.

Тэдэнэр абаhан социалис уялгаяа бэдотоор бэелүүлжэ байна.

Улаан-Удын авиационно заводой түрүүшүүл дүрбэ hарын гуршада урлан нарижуулгын 1000 гаран дурадхал оруулаад, тэдэнэй хахадhаа үлүүень үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Иигэжэ 239 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ. Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй эдэбхитэйшүүлэй эршэтэ ажалай ашаар 107 мянган түхэригэй арьбалалта хэгдээ.

Нооhо угаадаг фабрикын түрүүшүүл үйлэдбэриин олон шухала агуудал шиидхэжэ байна. Хэрбээ тэдэнэр нёдондо жэлэй түрүүшын квартал соо ороидоо ё дурадхал оруулhан байгаа hаа, байгша оной энэл хугасаада тэрэнhээ хоёр дахин олон дурадхал үйлэдбэридөө нэбтэрүүлээ. Буряадай мебель хэдэг, модо болбосоруулгын комбинадай түрүүшүүл эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажалдана. Тэдэнэр дүрбэ hара соо 29 мянган түхэригэй арьбалалта хэ.

Городой промышленна предприятинуудай эдэбхитэйшүүлэй оруулhан 1247 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Үйлэдбэри оньhожоруулха, технологи нарижуулан hайжаруулха хэрэгтэ зэрюулагдаhан эдэ дурадхалнууд предприятида аргагүй ехэ аша гуhатай байба.

Жэшээлхэдэ, нарин сэмбын фабрикын урлан нарижуулагшад Арефьев, Осипов, Синицкий эрэшүүлэй пальто оёхо драп нэхэдэг машина нарижуулhан байна. Энэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, 1776 түхэригэй алмалта хэхэ арга олгоhон юм. Локомотив-вагон заhабарилгын заводой котел бүтээлгын цехэй технолог Шамсутдинов шэнэ юумэ үүсхэгшэд Филатов, Батурин, Багдринцев гэгшэдтэй хамта урлан нарижуулгын 4 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээд, 3500 түхэригэй алмалта хэ.

Г. ГАРМАЕВ.

БОЛЗОРhОО hАРА УРИД

МУХАР-ШЭБЭР. **(Телефоноор абтаба).** Июниин 1-дэ аймагай колхоз, совхозууд гүрэндөө hү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь нэгэ hараар урид дүүргэжэ, бэлэдхэлэй пунктда хамта 40,3 мянган центнер hү оруулба.

Ондоогоор хэлэбэл, нёдонлоной энэ үеынхиhөө 9200 центнэрээр ехэ hүн худалдагдаа. Иигээд июнь соо түсэбөө гадуур үшөө 12 мянган центнер hү худалдажа, социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула hаалишад, малшадай дунда мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна.

Гүрэндэ hү худалдаха хахад жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ Никольск тосхоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ехэ хубита оруулжа, даабаряа хоёр hараар урид дүүргээ. Мүнөө хахад жэлэй түсэбhөө гадуур 300 центнер hү Энэ орондоо үгөөд байна. «Искра», «Коммунизм», Заганай колхозууд түсэбөө баhал үни дүүргэнхэй.

Аймагай ажахынуудай hаалиин фермэнүүдэй хоорондохи мүрысөөндэ Суулгын совхозой Алташын hаалиин гүүртэ эрхимлэжэ ябана. Энэдэхи түрүү hаалишад Чимитсу Эрдынеева, Цырендулма Улзытуева гэгшэд энэ табан hара соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1500—1550 килограмм hү hаанхайнууд.

Л. ГОМБОЕВ.

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

Израиль мүнөөдэр, 1967 оной июниин 5-да, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада эсэргүү дай үүдхэжэ, ээзэрхэг түримхэй ааша гаргаба. ОАР-ай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд газар дайда дээрэнь нэбтэрэн ороhон Израиилин сэрэгүүдтэй тулалдажа байна.

Дайн байлдаануудта хоёр талаhаа танк, артиллери, авиациин соединенинууд хабаадана.

Сириин Араб Республика ОАР-ай тала барижа, дайсанай ээзэрхэг түримхэй дэбтолгые hөөргэ сохихо хэрэгтэ Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада зэбсэгэй хүсөөр туhа хүргэжэ байна. Израильтай дайнай байдалда ороhон тухайдаа, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада сэрэгэй туhа хүргэхэ тухайдаа Иордани мэдүүлбэ. Ирак, Алжир болон бусад Араб гүрэнүүд зэбсэгтэ хүсэнүүдээрээ, онцоошье юумээр ОАР-ые дэмжэхэ тухайдаа мүн лэ мэдүүлээ.

Тиимэ болохолоороо, империалис бүлэгүүдэй нюуса гү, али эли ябуулганууداар дэмжэгдэн дэбэргэгдэдэг нэгэ гүрэнэй — Израиилин зонхилогшодой хорото балмад ааша гаргаhанай эсэстэ Дутын Зүүн зүгтэ сэрэгэй хёмороон hүжэрбэ.

Израиилие гүрэн ёhоорнь байлгахын түлөө тэмсэдэг хэбэртэйгээр саг үргэлжэ мэдүүлдэг толгойлогшодынь гүрэнөө эды аюултай дайн байлдаан руу түлхижэ оруулаа. Израиилин мүнөөнэй ударидагшадай hунган абаhан энэ бодомжогүй ябадал, хорото балмад аашань Израиль гүрэнэй хүргэлтые, оршожо байгаа үндэhэ hуурине юунhээшье ехээр hандааха байhаниинь элитэ.

Израиилин правительство хүршэ Араб гүрэнүүдтэ эсэргүү ээзэрхэг түримхэй дай эхилхэдээ. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Уставые, уласхоорондын эрхэ уялгын элитэ ёhо гуримүүдые эбдэбэ.

Юу хэхээ hанаhаная мэдэргүйби гэжэ Израиилин правительство хэлэжэ шадахагүй. Ээзэрхэг түримхэй дай үүдхэхэдээ, эб найрамдалда дурадтай гүрэнүүдэй харал бододые мэдэхэгүй байгаабди гэжэ Израиилин правительство хэлэжэ шадахагүй.

Дай үүдхэнгүй байжа болохо гэжэ Израиилин правительство мэдэхэ байгаа. Энээн тухай Советскэ Союзэб найрамдалда дурадтай бусад гүрэнүүд нэгэнтэ бэшhануудаг бэлэй. Теэд Израиилин правительство дайнай зам шэлээ. Израиилин үүдхэhэн баhмад зэрлиг ааша түбхын түрүүндэ өөртэнь лэ хохидолтой байханлаб тай.

Ээзэрхэг түримхэй, добтолгодо ороhон арадуудта туhалха, колониальна дарлалта мүлжэлгэhөө сүлөөрhэн гүрэнүүдтэ туhалха политикадаа үнэн байдаг Советскэ Союз Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын, Сириин, Ирагай, Алжирай, Иорданиин ба бусад Араб гүрэнүүдэй правительстванууд болон арадуудые шүүд дэмжэжэ байhан тухайдаа мэдүүлээд, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө, өөhэд өөhэдынгөө эрхын түлөө үнэн зүб тэмсэлдээ эдэнэр илалта туйлаха байха гэжэ лаб этигэнэ.

Израиилин зүгhөө үүдхэhэн ээзэрхэг түримхэй ябуулгые буруушаан, СССР-эй правительство болбол дайнай зүрилдөөе усадхаха нэн түрүүшын зайлашагүй хэмжээ болгон, Арабуудай Нэгэдэмэл Республика, Сири, Иордани болон бусад Араб гүрэнүүдтэ эсэргүү дайнай ябуулгые энэ дары, үгэ дуугүйгөөр болюулха, эбэ ёhоор тогтоогдоhон хилэhээ саашa өөhэдынгөө сэрэгүүдые татажа абаашаха эрилтэ Израиилин правительствада табина.

Дутын Зүүн зүгтэхи дайнай түймэрые унтараажа эб найрамдал хангахын тулада өөрынгөө талаhаа хамаг бүхы хэмжээ абаха бэзэ гэжэ бусад гүрэнүүдэй правительстванууда, тэрэ тоодо агууехэ гүрэнүүдэй правительстванууда найдажа байhанаа СССР-эй правительство мэдүүлнэ.

Израиилин аашые буруушаан, Дутын Зүүн зүгтэ эб найрамдал тогтоохо тон шухала хэмжээнүүдые дарыгүргэн абаха уялгаяа Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци бэелүүлхэ ёhотой.

Советскэ правительство оршон байдалhаа дуллыдан гараhан алибаа хэмжээ абаха эрхэеэ шухала болоо hаань хэрэглэхэ тухайдаа мэдүүлнэ.

США-гай ПРАВИТЕЛЬСТВАДА СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ЭЛЬГЭЭhЭН НОТО

Вьетнамай Камфа гэдэг портдо байhан «Туркестан» гэжэ совет теплоходто американска сэрэгэй самолёдуудай добтолhонтой дашарамдуулан, Советскэ правительство байгша оной июниин 2-то США-гай правительствада эрид буруушаал мэдүүлбэ гэжэ энэнэй урда тээ мэдээсэгдээ hэн.

США-гай гүрэнэй департамент байгша оной июниин 3-да Вашингтондо байдаг СССР-эй посольствода США-гай правительствын харюугай ото дамжуулхадаа, бодото баримтануудта зүришэн, американска сэрэгэйхидэй энэ хорото муухай ябуулгые ямаршье үндэhэгүйгөөр арсаба.

Энээнтэй дашарамдуулан, Москвада байдаг США-гай посольствода байгша оной июниин 5-най үдэр Советскэ правительствын иимэ удхатай шэнэ ото дамжуулагдаа:

«Туркестан» гэжэ совет теплоходто американска сэрэгэй самолёдуудай добтолhоной түлөө харюусалгаhаа хулжаха hэдэлгэ Америкын Холбоото Штадуудэй правительствын энэ оной июниин 3-най харюугай ото дотор гаргагдаhые Совет Социалис Республикануудай Союзай правительство эрид буруушаана.

Совет худалдаа наймаанай суднада американска хоёр самолёдой бандит гуримаар добтолhон ябадалые, энээнhээ уламжалан суднын экипажай гэшүүдэй нэгэнэйнь нэhэ барааhан, хэдэн хүнэй шархатаhан, мүн тэрэ суднын зарим тэды эбдэрэлдэ ороhон ушарые, эдэ ябуулганууداйнь зорюута хэгдэhые гэршэлхэ арсашагүй баримтанууд Советскэ правительствын мэдэлдэ бии.

«Туркестан» теплоходто американска самолёдууд гэгээн сагаан үдэр дунда, уларилай hайн үедэ, Камфа портын рейддэ, причалhаа холошог энэ суднын байхада добтолhониинь, мүн тэрэ үеэр тэндэхи рейддэ ондоо ямаршье суднануудай үгы байhаниинь элитэ. Американска лётчигуудай имагтал «Туркестан» худар шагаажа бомбонуудые хаяhан, буудаhаниинь элитэ.

США-гай правительство энэ гэмтэ ябадалай зэмэтэлые үмэглэн хамгаалхын тула хэлэгдэhэн худал хуурмаг багсаамжые өөрынгөө ото дотор үмөөрхэ hэдэлгэ гаргаба.

Суднаар ябаха уласхоорондын сүлөөдэ аюул ушаруулжа болохо хойшолонтойгоор, Вьетнамдахи «сэрэгэй хуулита зорилгонуудта эсэргүү» США-гай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй агаарай добтолгонууд тушаа американска ото дотор хэлэгдэhэн hанамжанууд ямаршье үндэhэ баримтагүй байна. Юундэб гэхэдэ, Вьетнамда эсэргүү США-гай зэбсэгтэ интервенци хадаа уласхоорондын эрхэдэ хабаатай бүхы ёhо гуримуудые тон бүдүүлигээр эбдэhэн ябадал, хүн түрэлтэнэй үмэнэ хэhэн гэмтэ хэрэг болоно.

Байгша оной июниин 2-то Америкын Холбоото Штадуудай правительствада дамжуулhан өөрынгөө нотые Советскэ правительство лаблан дабтана».

ИЗРАИЛИИН 54 САМОЛЁТ ҮГЫ ХЭГДЭЭ

ДАМАСК, июниин 5. ТАСС-ай корреспондент **Л. Медведко** иигэжэ дамжуулаа:

Мүнөөдэр Израиилин авациин сэрэгэй самолёдууд Сириин газар дайда руу сүмэрэн ороожо, хэдэ хэдэн аэродромуудта добтолхо үедэ бүхыдоо Израиилин 54 самолёт үгы хэгдээ. Израиилин авациин Дамаскын аэропортдо, мүн Сириин нислэл хотын захаа газарнуудта добтолhон байна.

СУДАН ИЗРАИЛЬДА ДАЙ СОНОСХОБО

ХАРТУМ, июниин 5. (ТАСС). Израильда эсэргүү дайн сэрэгтэ Суданай оролцоhон тухай премьер-министр Мухаммед Ахмед Махджуб мүнөөдэр парламентда соносхоhон байна. «Суданай зэбсэгтэ хүсэнүүд ОАР руу эльгээгдэхэнь гэжэ премьер-министр хэлэбэ. ОАР-та Израиилин сэрэгүүдэй добтолон ороhоной дашарамда, Хартумай хүн зон мүнөөдэр айхабтар ехэ демонстрациг хэбэ.

КАИР, июниин 5. ТАСС-ай корреспондент **А. Кислов** иигэжэ дамжуулба:

Мүнөөдэр үглөөнhөө хойшо Египедэй ниислэл хотодо агаарай добтолго тухай дохёо хэдэ дахин соносхогдоо. Зенитнэ артиллериин городто дүтэхэнэ буудахань дуулдана. Огторгойдо зенитнэ hомонуудай тэhэрхэнь элеэр харагдана. Тиигэбэшье hаань, үйлсэ гуламжануудта хүн зон олон. Гэдэнэр радиоприёмнигуудай хажууда суглараад, 10—15 минута болоод лэ радиогоор дамжуулагдажа байhан hүүлэй hонин шагнана.

Каирай радиогой мэдээсэhэнэй ёhоор, агаарай байлдааануудай үедэ, мүн зенитнэ артиллериин буудалгаар үдэрэй 15 час хүрэтэр Израиилин 70 шахуу самолёт унагаагдаа. Израиилин 11 лётчик плендэ абтаба. Тэдэнэй нэгэн Лаво Мардахай гэгшын хэлэhэн үгэнь магнитофоной миндаhан дээрэ бэшэгдэжэ абтаа. Израиилин түримхэйлэн ороhые гэршэлхэ нэгэ баримта болгожо тэрэ плёнкые ООН-ой Аюулгүйн Советдэ эльгээхэ юм.

Мардахайн хэлэhээр хадаа, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын аэродромуудта Гринвичэй сагаар үглөөнэй 6 часаа добтолон ороохо захиралта Израиилин авациг абаhан байгаа. Плендэ абтаhан Израиилин бусадшье лётчигууд мүнөө үдэшэлэн тэндэхи телевиденеэр харуулагдаха гэжэ Каирай радио соносхобо.

Каирай уласхоорондын аэропорт мүнөөдэр, үглөөдэр хаагдахань гээд эндэ соносхогдоо. Каирай радиогой мэдээсэhэнэй ёhоор, Израиилин болон Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын хоорондо энээнэй урда тээ эбтээ ороhон хилэ шадар, гол түлэб хуурай газар дээрэ дайн байлдаан боложо байнхай. Дайсанай сэрэгэй добтолгодо ороhон Арабуудай Нэгэдэмэл Республикые бэшэ бэшэ Араб гүрэнүүдэй дэмжэжэ байhан тухайда Каирай радио мэдээсэнэ. Израильда эсэргүү дайшалхы ябуулганууداе Сириин, Ирагай, Иорданиин авациин хэhэн тухай Дамаскhаа, тэрэшэлэн Амманhаа мэдээсээ.

ОАР-ай Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын тунхаглаhан мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Израиилин хорото үгэсэлгэ элишэлэгдээ. Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада эсэргүү сэрэгэй добтолго хэжэ Израиилин эхилхэдэ, мүн Каирта дүтэхэнэ байhан Египедэй аэродромуудта, Суэцкэ каналай оршондо Израиилин авациин бомбодожо захалхадань, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацидахи Израиилин делегат ОАР манда сэрэгээр добтолон ороо гэхэ hанаатай мэдүүлгэ хэ. Тиигээд ерэхэлээрээ, Израиль дэлхэйн олониитые мэхэлхэ, өөрынгөө хамгаалха баатай болоhон хэбэртэйгээр харуулха hэдэлгэ гаргана.

«Зүгөөр Израиилин хорото үгэсэлгэ улам бүри элиржэ байна» гээд дам саашаа хэлэгдэнэ.— Израиилин самолёдууд Суэцкэ каналаар гаража ябаhан Франциин танкернуудта добтолхо hэдэлгэ хэhэн байгаа. Теэд Египедэй агаарай сэрэгэй хүсэнүүд Израиилин самолёдуудай добтолгые сухарюулан сохижо, тэдэнэр гэдэргээ талиха баатэй болоо.

Мүнөө Израиилин хоёр зорилго урдаа табяад байhаниинь эли гэбэл: 1). Суэцкэ каналаар суднануудай ябалгые hаатуулха. 2). Израиилин ээзэрхэг түримхэй добтолгые ямар нэгэ ондоо гүрэнэй талаhаа дэмжэхэ ябадал үүдхэхэ hанаатай.

Израиилин хорото үгэсэлгын ээзэрхэг түримхэй шэнжэ шанартай байhан тухай, мүн Суэцкэ каналда сэрэгээр добтолон ороохо hанаашалгатай байhан тухай, тэрэшэлэн мүнөө өөhэдынгөө үүдхэhэн зэбсэгтэ тулалдаанда гурбадахи гүрэниие татажа оруулха гэhэн Израиилин эрмэлзэлгэ тухайда Арабуудай Нэгэдэмэл Республика бүхы дэлхэйн олониитын анхарал хандуулна.

ПАРИЖ, июниин 5. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондент Никозиhоо иигэжэ дамжуулба:

Кипрэтэхи Англиин сэрэгэй баазанууд мүнөө үглөөгүүр дайшалхы бэлэн болгогдоо гэжэ эндэхи сэрэгэйхид мэдээсэнэ.

Энээнhээ гадна, Кипрэй урда захада байдаг Акротиродохи сэрэгэй бааза дээрэ hүүлэй үдэрнүүдтэ олон самолёт ерэжэ буубa гэнэ.

БЕЙРУТ, июниин 5. (ТАСС). «Ливан хадаа араб арадуудай ниитын тэмсэлhээ хажуу тээ гараад байнгүй, харин оронойнгоо бэеэ даанхай, бүрин эрхэтэ байдал хамгаалхын тула шухала бүхы хэмжээнүүдые абаха», — гээд Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада эсэргүү ээзэрхэг түримхэй дай Израиилин хэжэ ороhоной дашарамда, Ливанай премьер-министр Рашид Кареме мэдүүлбэ.

Сириин Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагшын тунхаглаhан коммюникегэй ёhоор, ОАР-та Израиилин сэрэгээр добтолон ороhондо харюу болгон, Сириин сэрэгүүд дайнай ябуулга хэжэ эхилээ. Тинхэдээ Сириин авациг Израиилин армиин бүхэлэгдэмэл, мүн сэрэгэйхидэй байhан газарнуудые бомбодожо ороо.

Амманай радиогой мэдээсэhэнэй ёhоёр, Иорданида сэрэгэй байдал соносохо гэhэн Министрнүүдэй Кабинедэй шиидхэбэриие король Хусейн hайшаагаа. Иерусалимай иордан талаhаа абтаhан мэдээсэлэй ёhоор, тус городто Иерусалимай израиль талыг хилэ зүбшан үхэр буугаар буудалсажа байнхай. Тэрэшэлэн Иорданиин арми энээнhээ хойшо ОАР-ай нэгэдэмэл командованиин мэдэлдэ байха юм гээд Амманай радио дамжуулба.

Иорданиин, Ирагай, Сириин агаарай сэрэгэй хүсэнүүд Израиилин газар дээрэхи сэрэгэй байра барилгануудта хамтын добтолго хэнэ гэжэ Арабуудай нэгэдэмэл командованиин мүнөөдэр соносхоhон байна.

Израильтай дайнай байдалтай болообди гээд Кувейдэй правительство соносхоо.

ПАРИЖ, июниин 5. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондент Тель-Авивhаа иигэжэ дамжуулба:

Израиилин арми урда зүгтэ хэдэн хэдэн шэглэлээр урагшаа дабшажа ябана.

ДҮТЫН ЗҮҮН ЗҮГТЭХИ БАЙДАЛ ТУХАЙ

Партийна ажабайдал

КОММУНИСТНУУД — ШЭНЭ ЮУМЭ ҮҮСХЭГШЭД

Дээдэ-Тайлсын совхоз түбхинэжэ байhан залуу ажахы. Хэды тингэбэшье эндэхи ажал хэрэг муу бэшээр ябана.

Гүрэнэй түсэб, даабари хэдодоо үлүүлэн дүүргэжэ байдаг болоhон, хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгын хэмжээнэй ургалта дээрэhээ элитээр харагдана. Үнгэрhэн жилдэ тус совхоз мал ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэhэн шуу. Мүн түүхэтэ ойн баярые угтажа байгаа энэ жилэй нэгэдэхи кварталда мяха, hү тушааха түсэб хараалагдаhан болзорhоо урид, үлүүлэн дүүргэдэhэн.

Совхозой туйлаhан эдэ амжалтануудта юун нүлөөлнэб гэбэл, түбхын түрүүндэ ажахын бүхы hалбариин хүдэлмэриие партийна организаци тон шадамараар, эмхитэйгээр ударидана. Гадна хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүдые машина техникын хүсөөр бүтээхэ, үйлэдбэриие эрдэм наукын үндэhөөр, түрүү, шэнэ дүй дүршэл нэбтэрүүлэн эрхилхые коммунистнууд хүсэнэ. Энэ талаар хэн оролдолго, эрмэлзэл гаргажа байдаг. Тиигэжэ жэл, hарын дабшаха тума ажал дээрээ үндэр баян, ашаг үрэ hайнтай амжалта туйлана ха юм. Энээнийе харуулан, нэгэ хэдэн жишээ баримтануудые харуулая.

— Республикын түрүү ажахынуудта малай байрануудта оньhожоруулга хэжэ эхилхэдэ, манай совхозой коммунистнууд энэ шухала хэрэгые схээр hайшаан дэммжэжэ, өөhэдынгөө ажахыда нэбтэрүүлхые хүсэhэн юм,—гээд, совхозой парткомой секретарь Василий Иосифович Проничев hануулна.—Тиихэдэ хайшаншье гэжэ hаань, оньhожоруулагдамал hү hаалиин нэгэ фермэтэй боложо үзэдэг hаа гэжэ бидэнэр бодолгото боложо эхилэх hэмди. Энэ асуудал олон дахин партийна сугладан дээрэ, совхозой парткомой заседани дээрэ, мүн бэшэшье зүблөөнүүд дээрэ табигдадаг hэн.

Үнгэрhэн үбэл Тарбагатайн отделени дээрэ шэб шэнээр оньhожоруулагдаhан hү hаалиин фермэ хүдэлжэ эхилээ hэн. Эндэ тэжээл буйлуулга, тэрэниие малда хубаан үгэлгэ, сугларhан шэбхэ шорой сэбэрлэлгэ гэхэ мэтые тусгаар машинануд бүтээдэг болоhон. Энээнэй ашаар тус фермын коллективэй ажал нилээд хүнгэн болоhон, hү абалга эрид дээшэлhэн, hаагдаhан hүнэй өөрынь үнэ сэн хямдарhан гэхэ. Тиигэжэ байгша оной нэгэдэхи квартална хэгдэhэн юумые үнгэрhэн жилэй энэ үетэй сасуулжа харахада, тус отделени 15 центнер hү гүрэндэ үлүү ехээр тушааhан болоно. Үйлэдбэрилэгдэhэн центнер hүнэй өөрынь үнэ сэн 1 түхэриг 74 мүнгөөр хямдарhан. Саашадаашье абтаhан продукциин үнэ сэн нилээд бууха ёhотой. Гадна Санномыскскын отделениин hү hаалиин фермэ дээрэ оньhон түхеэрэлтэ тодхогдожо, мүн лэ хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньhожоруулагдаба.

Залуу үхэр түргөөр шахан таргалуулхын тула оньhожоруулагдаhан гүүртэнүүдые эмхидхэхэ зорилго табигдаа. Дээдэ-Тайлсын коммунистнууд энэ шухала шэнэ арга нэбтэрүүлгэдэ мүн лэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Нэн түрүүлэн совхозой мэргэжэлтэд республикын хэдэн эжахынуудаар ябажа, тэндэхи түхеэрэлгэ, ажалай эмхидхэлые хаража ерээд, мүн оонэдтөө иимэ түхеэрэлгэ барижа эхилhэн юм.

Залуу мал шэнэ аргаар шахан таргалуулха зорилго урдаа табижа, Үдын олтирог, Халзан гэhэн газарнуудта шэнэ гүүртэнүүдые эмхидхэhэн байна.

Нэгэдэхи гүүртэ дээрэ гурбан зуу гаран буруу, хашарагууд харуулhалгаа табигдажа, томо болгогдожо, шахагдажа байдаг. Мүн хоёрдохи гүүртэдэ — хоёр зуугаад мал тоологдоно. Сэхынь хэлэхэдэ, бүхы хүдэлмэри хүсэд үшөө оньhожоруулагдажа дуулhагдаагүй, тиигэбэшье энэ талаар ажал үшөө хэгдэhээр. Ерэхэ намар болотор хэрэгтэй машинануд хуу табигдаха ёhотой. Үдын олтирогой гүүртэ үнгэрhэн үбэл эйн галтай болоhон. Мүнөө үедэ дрожжоор эhээгдэhэн тэжээл буйлуулдаг түхеэрэлгэ тодхожо байнад. Халзанда электростанци баригдана. Эндэ гидролизно аргаар тэжээл буйлуулха аппаратура бии. Энэ хүдэлмэриин гүрүүшын үрэ дүн харахада, тон hайшаалтай. Юуб гэхэдэ, мүнөө жилэй нэгэдэхи кварталай туршада мяха гүрэндэ бэлэдхэхэ түсэб совхоз 201 процентээр дүүргэа. Түрүүшын гурбан hара соо хахад жилэй даабари дүүргэгдэhэн болоно бшуу. Тиигэжэ гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта 633 центнер мяхан тушаагдаа. Гансахан Үдын олтирогой гүүртэ 506 центнер үхэрэй мяха тушааhан байна.

Малай фермэ, гүүртэнүүдые оньhожоруулха хэрэгтэ совхозой коммунистнууд эдэбхи үүсхэлтэйгээр, оролдосотойгоор түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлэлгэдэ хабаадана. Имагтал эдэнэй хүсөөр иимэ хүдэлмэри хэгдэhэн. Хэжэ байhан юумадээ харюусалгатайгаар хандадаг, оньhон техникэ hайнаар мэдэдэг коммунистнууд гэбэл: слесарьнүүд Александр Беляев, Анатолий Миронов, Николай Емельянов, трактористнууд Михаил Скворцов, Георгий Машанов, дархашуул Константин Белоусов, совхозой отделениүдые хүтэлбэрилэгшэ Алексей Шубин, Григорий Михайлов ба бусад болоно.

Совхозой коммунистнууд энэ ойн баярай түүхэтэ жилдэ үндэр баян ургаса хуряахаар минеральна үтэгжүүлгэ, наг шэбхэ ехээр хэрэглэжэ байна. Таряалан, сабшалан дээрэхи бургааhа, болдог сэбэрлэнэ, үhалагдалаг газарай хэмжээ үргэдхэнэ, үрэжэл муутай газарта ургамалай үрэhэ тарижашье байдаг.

— Мүнөө манай совхозой 2400 гектар сабшалан, 921 гектар таряалан үhалагдаха юм, — гэжэ Василий Иосифович хөөрэнэ. — Үhалагдадаг сабшаламнай нёдондонойхитой сасуулбал, 500 гектараар үргэлэhэн жишээтэй болохо юм.

— Таряалан сабшалан үтэгжүүлгэ ямар гэшэб,— гэhэн асуудал табиhан байнабди.

— Мүнөө жэл таряалан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ нёдондонойхинөө бага бэшээр гаргагдаhан, мүн минеральна үтэгжүүлгэ hураггүй ехээр хэрэглэхэмнай хаш,— гэhэн харюу абабэбди.

Газараа hайнаар үтэгжүүлhэнэй ашаар үнгэрhэн жилдэ совхоз яhала hайн ургаса абаhан юм. Гектар бүриhөө шэниисэ абалга 3 центнерээр дээшэлhэн, кукурузын нэгоон набша 50 центнерээр ехэ байгаа. Сабшагдаhан үбhэн 1965 онойхитой сасуулбал, 370 центнерээр үлүү ехэ байба. Теэд нёдондо гайтайхан ган жэл болоhые хараадаа абалтай.

Үйлэдбэри дээрэ түрүү дүй дүршэл, оньhожоруулга үргэнөөр нэбтэрүүлгэдэ коммунистнууд: хонишон Иван Кучумов, луговод Георгий Филиппов, механизатор Георгий Краснопеев болон бусад угаа эрмэлзэлгэтэйгээр хам оролсолог юм.

Г. ХАГОЕВ.

Хорин аймаг.

Агафья Шайдурова Яруунын аймагай Гүндын фермэ дээрэ тугалшанаар ажалладаг. Энэмнай ажалша бэрхэ хүн хадаа айл аймагтаа хүндэтэй ябана гээшэ.

Тэрэ мүнөө фермын 30 тугалнуудые харуулhалжа байнхай. Тугал бүриннь шэгнүүр сүүдхэдээ дунда зэргээр 1120 граммаар нэмэнэ.

Ажахын түрүү тугалшан ойн баярай жилдэ бүри hайнаар ажаллажа, тугалнуудаа тобир тарганаар тушааха зорилготой.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

АЛДАРТА ДҮН, ЕХЭ ТҮСЭБҮҮД

Алексей МЮРИСЕП, ЭССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Эстониин газар тайда далайн хажууда оршодог. Балтиин далайн үhан ниислэл хото Таллинай байдаг эрье шадар эбхэрнэ. Эстони манай газар дэлхэйн балайшье ехэ хубиие эзэлдэггүй. Ороидоол 45 мянган дүрбэлжэн километр газартайбди. Таллин хотоhоо республикын эгээн холын нютаг 300 километр болодог юм.

Эстони — Советскэ Союзай эгээн багахан республикануудай нэгэн. Тус республикын тогтоhоор ороидоол 26 жэл болоо. Энэ үе соо нилээд ехэ юумэн хэгдээ гэжэ hанаа тэнигэлэнээр хөөрэхэдэ болохо. Тиимэhээ Совет засагайнгаа 50 жилэй ойн урда тээхэнэ манай Совет Эстониин ажалшад урма баяраар, омог сэдьхалээр зүрхээ халяаха гүйсэд дүүрэн арга боломжотой.

Советскэ Союзда нэгэдэн орожо, аха дүү республикануудай хани халуун аша туhаар Эстониймтай тон богонихон болзор соо арадайнгаа ажахые hэргээн болхоожо, саашань хүгжөөжэ шадаhан байна. Бээ даанхай манай багахан гүрэн байгаалиингаа баялигые урагшатай hайнаар хэрэглэхэ, үйлэдбэриингөө өлэб hалбаринуудые хүгжөөхэ талаар ехэ юумэ хээ. Тиин Совет Эстони хүгжэнги индустритай, урган hалбарhан газар тариалантай түрүү социалис республика болобо. 1940 онтой жэшээлхэдэ, промышленна үйлэдбэри 20 дахин ургаа.

Эстониин буржуазна зонхилогшодой хэлэhэн үгэтэй танилсаhан байнаб. Хэлэhэн үгэ, бэшэhэн статья соогоо тэдэнэр эрхэ сүлөөтэ, бээ даанги Эстони гэжэ байжа оло дахин дабтадаг байгаа. Теэд үнэн бодото хэрэгые арад зонhоо нюужа шадахагүй байhаниинь мэдээжэ. «Эрхэ сүлөөтэ», «бээ даанги» Эстонидо харнин капиталтан ээзэн болонхой байгаа бшуу. Экономическа бээ даалгын үндэhэ hүури болохо хүндэ промышленностие үгы хэhэн аалямар «бээ даанги» байдал тухай шашалдадаг байгааб!

Совет Эстонидо үнгэрhэн долоон жилэйл турша соо промышленность хүгжөөхэ хэрэгтэ 450 миллион үлүүтэй түхэриг мүнгэн hомологдоhон юм. Тиигэжэ хүндэ индустриэя саашалань хүгжөөхэ айхабтар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Манай республикэ дотор дайнай hүүлэй жилүүдтэ олон шэнэ предприятии байгуулагдаа. Тэрэ тоото Нарвадахи асари ехэ хүсэтэй электростанци. Таллинай экскаваторай завод, сланцын шэнэ шахтануд болон бусад үйлэдбэринүүд олон.

Түлишэ болохо дурэтэг сланцаар Эстони баян юм. Совет засагай жилүүдтэ энэ түлишөөр хүдэлхэ хүсэ ехэтэй электростанциинуудые эндэ барижа, хото город болон хүдөө нютагые бүхыдэнь зайн галаар хангаа.

Энергетикэhээ гадна, промышленностиин бусад hалбаринуудаа hалбаринуудтахи ашаг шэмэ дээшэлhэнэй, колхозой мүнгэн ү зын ургаhанай ашаар тарялшадаг байдал жэшээлэшэгүйгөөр hайжараа. Тэдэнэр байра байдалаа түрхинүүлээ, автомашина, мотоцикл, телевизорнуудые худалдан абана.

Манай республикада соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. 1940 ондо Эстониин ороидоол 40 дунда hүргүүли байhан аад, мүнөө тэдэнэй тоо 250 болоо. Совет Эстонидо уран hайханай зохёолнууд тон олоор хэблэгдэнэ. 1940 онтой сасуулхада номой хэблэл 6—10 дахин ургаа. Эстониин уран зохёол бүхы дэлхэй дээрэ мэдэжэ болонхой. Уран зохёолшод Иоханнес Семпер, Ганс Леберехт, Пауль Куусберг, Юхан Смуул, Аадо Хинт болон бусад зохёолнууд аха дүү арадуудай хэлэн дээрэ оршуулагдана, мүхилын саанашье хэблэгдэдэг.

Эрэшүүлэй академическэ хоёр Советскэ Союзай бүхы республикануудта, хилыншье саана мэдэжэ болонхой. Тэрэ хоорые СССР-эй арадай артист Густав Эрнесаксын хүтэлбэрилнэ. Дуушадай Чехословаки, Финлянди болон бусад харнин оронуудаар ябаhан байхюм.

Эстонидо табан жэл соо нэгдахин республикын дуунай hайндэр үнгэргэдэдэг. Иимэ hайндэр 1965 оной июль hарада илангаяа ехээр эмхидхэгдээ hэн. Таллинаа Дуунай талмай дээрэ 35 мянга дуушадhаа бүридэhэн республикын хамтын хоор дуунуудые дуулаа. Дуунай hайндэртэ хабаадасахаяа Эстониин хамаг бүхы хотогородуудhаа, айл тосхонуудhа хүнүүд ерэhэн юм. 100 мянга хүн сугларжа, дуу шагнаhан байна.

Энэ табан жэл саашадаа ехэ хүгжөхэ, экономическа хүсэ шадалаа дээшэлүүлхэ, арадай ажа байдалай хэм хэмжээе, соёл культурые бүри hайжаруулха арга боломжо манай республикада олгоно.

Электростанциинуудай хүсэнэ улам ургажа байхатай хамта сланцые малтан абаха хүдэлмэри улам ехээр хэгдэхэ. Асари ехэ шэнэ шахтануд баригдаха, хуушан шахтануд шэнэдхэгдэн хүлгидаха юм. Мүн сланцын хими хүгжөөхын тула ехэ юумэ хэгдэхээр хараалагдана.

Саашадаа машина бүтээлгэ, металл болбосоруулдаг промышленность, прибор бүтээлгэ, онгосонуудые заhабарилга ехээр хүгжэхэ байха. Хүдөө ажахы хангахи промышленностиин hалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана.

Республикын хүдөө ажахулам олон машина, ехэ хэмжээтэ минеральна үтэгжүүлгэ, барилгы материалнуудые абадаг болохо. Хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ үгүрэнэ hомологлго хоёр дахин ехэ болохюм.

Ойрын табан жэл соо хүдөө ажахын 620 мянган гектар газа шанаржуулха, 240 мянган гектар намаг хатаахаар хараалагдана.

Ажахыгаа түргөөр хүгжөөhэнэ үндэhөөр ажалшадай байдал hүүдал, соёл болбосорол дээшэлхэ байна.

Советскэ Союзай Коммунис партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй сэсэн мэргэн хүтэлбэриин ашаар, совет арадуудахани халуун туhаламжаар Эстониин ССР үшөө ехэ амжалта түлаха гэжэ лаб этигэнэбди.

(АПН).

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭТЭН

Эдэ үдэрнүүдтэ Агууехэ Октябриин 50 жилэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн хаа хаанагүй улам үргэдэжэ байнхай. Энэ халуун тэмсэлдэ хабаадалсаhан хүн бүхэн ажал хүдэлмэри дээрээ амжалта туйлана, эдэбхи үүсхэл гаргана. Илангаяа ехэ амжалта ажалай техническэ дэбшэлтые толгойлогшод—уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод харуулна. Һаяхан республикын Министрнүүдэй Советэй тогтоолой ёhоор булэг хүдэлмэришэдтэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ—«БурАССР-эй эрхим уралан нарижуулагша» гэhэн хүндэтэ нэрэ эзргэ олгогдоо. Тэдэнэй дунда 8-дахи барилгахабсаралгын управлениин участогай начальник Алексей Андреевич Климов, Кировэй нэрэмжэтэ заводой слесарь Стяжкин Александр Алексеевич, Улаан-Удын «Электромашина» заводой ахалагша мастер Леонид Густович Кречмер, 1-дэхи автотранспортна ажахын ахалагша механик Петр Полуэктович Трифонов, «Сибтехмонтаж» трестын Забайкальска монтажна управлениин прораб Алексей Михайлович Чиликанов, Улаан-Удын авиационно заводой инженер конструктор Иван Пантелеевич Конушкин, мяха-консервын комбинадай технолог Василий Федорович Волков, Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводсй слесарь Семен Иванович Маковей, судно барилгын заводой хүдэлмэришэн Анатолий Александрович Конев ба бусад бии.

Мүн хүндэтэ нэрэ эзргэдэ олохон оёдолшод, барилгашад хүртэhэн байна. Тэдэнэр мүнөө үедэ бүришье үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ оруулха хүсэлтэйгөөр улам урмашан хүдэлжэ байнхай.

ХУДАЛДАА НАЙМААШАД ЭРДЭМЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Улаан-Удын кооперативна техникумэй актова зал. Эндэ олон хүн зон сугларанхай. Магазинуудые, тэдэнэй секцинүүдые даагшад, бухгалтернууд, наймаалагшад, поварнууд, официантнууд, экономистнууд, складуудые даагшад болон бусад эндэ сугларраа. Совет худалдаа наймаанай экономико болон культура шудалха арадай университедэй hуралсалай жилэй дүн гаргахаяа байна.

Олоннитэ эдэбхитэдэй хүсөөр хүдэлдэг энэ университедэй ректор Н. И. Зубкова hуралсалай жилэй дүн тушаа элидхэл хэбэ. «Одон» ресторанай официантка Л. Гребенщикова, № 7 магазинай директор С. Г. Марков гэгшэд эрхимээр hурахаhаа гадна, ажалдаашье магтаалтайнууд гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

82 хүн энэ университет дүүргэжэ гараба. Тэдэнэр худалдаа наймаанай, эдеэ хоолой эмхи зургаануудай мэргэжэл шудалhан байна. Худалдаа наймаанай экономико, культура үзэхэhөө гадна, энэ университедтэ түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй танилсадаг байба. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай түрүүшүүл, тиихэдэ ондоо городууд, республикануудаар ябажа ерэhэн, мүн хилын саагуур аяншалhан хүдэлмэрилэгшэд университедэй hурагшадта хараhан үзэhэн тухайдаа хөөрэжэ үгэдэг байба. Энэ hуралсал хадаа хүнүүдэй мэргэжэл, политическэ эрдэм дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ туhатай байhаниинь арсашагүй. Университедэй хүдэлмэри эмхитэй hайнаар ябуулhанайнгаа түлөө университедэй ректор Н. И. Зубкова, hуралсалай талаар ректорэй орлогшо К. В. Бардонов КПСС-эй горкомой, городской Советэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамодаар шагнагдаба. Университедэй багшанар, столовонуудай трестын түсэблэлгын таhагай начальник М. П. Жильцова, энэл трестын инженер-технолог Н. В. Смолина болон бусад худалдаа наймаанай министерствын, профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Университедэй hурагшад, багшанар политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм. Энэ талаар эдэбхитэйгээр хүдэлhэнэйнгөө ашаар олон хүнүүд «Знани» бүлгэмэй шан абаба.

И. АМШЕЕВ.

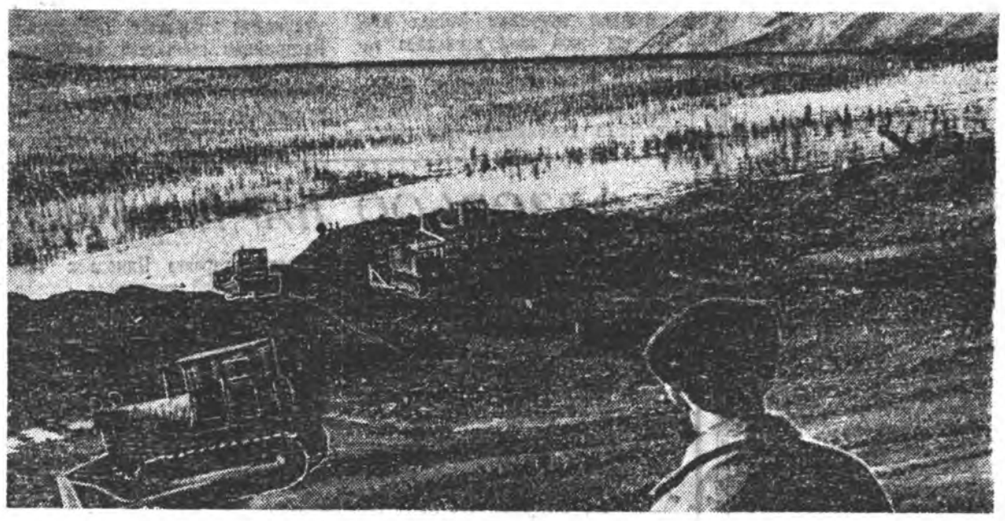

Чукоткодохи Советскэ Союзай алтанай промышленностиин томохон түб газар болохо Билибинэтэй зэргэлээд атомна электростанци баригдажа байгаа юм. Мүнөө барилга дээрэ газар малтаха хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Зураг дээрэ: Билибинскын атомна электростанциин барилга дээрэхи түсэблэлгын хүдэлмэри харуулагдана.

АПН-эй фото.

Казахстанай композиторнууд Агууехэ Октябриин ойдо зорюулна

Агууехэ Октябриин революциин hүүлээр, Казахстанай уужам үргэн тала газарта болоhон гайхамшагта шэнэдхэлгын байгуулалтада, мүн Ленин багшада зорюулагдаhан шэнэ шэнэ зохёолнуудые ҺаяханАлма-Атада боложо дүүрэhэн Казахстанай композиторнуудай Холбооной пленум дээрэ гүйсэдхэhэн байгаа. Тиихэдээ «Ленин тухай поэмэ» гэжэ С. Мухаммеджановай болон «Минии республика» гэжэ Г. Жубановагай бэшэhэн олоороо дуулалдаха зохёолнууд, «Совет Казахстан» гэжэ М. Койшибаевай, «Наджайляу» гэжэ К. Мусинай, «Джамбул юун тухай дуулалаг hэм» гэhэн М. Иванов-Сокольскиин симфоническа поэмэнүүд Алма-Ата хотын концертнэ залнууд болон культурын байшангууд соогуур ханхинан зэдэлбэ.

Тэрэшэлэн, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаhан «Сагаан шубуун тухай домог» гэhэн Казахай шэпэ баледhээ абтаhан хүгжэм пленум дээрэ гүйсэдхэгдөө.

Ойн баярай түрүүшын миллион

Мангышлагта ехэхэн ушарал болобо. Тэндэ ойн баярай жилэй түрүүшын миллион тонно нефть ябуулhан байна. Аяар холын элhэн губида нефть малтагшад нефте-химическэ промышленностьда хэрэгтэй хоёрдохи миллионой тоодо оруулан, үнэтэ түүхэй эд танкернууд болон түмэр харгын цистернэнүүдтэ ашажа эхилээ.

Дараанда хэбтэhэн баялигые вээмдэгшэд нефть малтажа абаха 50 гаран шэнэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдые мүнөө бии болгобо. Тиигэд байхадаа дунда зэргээр шэнгэн түлишэ малтажа абалга нэгэ хахад дахин нэмэбэ.

Колхозой тоог дээрэ хүдэлхэ шэнэ машина

Воробьевой нэрэмжэтэ Горьковско заводой машина бүтээгшэд колхоз, совхозуудай тоог дээрэ орооhо сэбэрлэхэ бүтээhэн байна. Тэрэнь нэгэ час соо бүртаг үбhэ, үрмэдэhэтэй 30 тонно шэниисэ гү, али тиимэ холисо багатай орооhо час соо 40 тонно хүрэтэр сэбэрлэжэ гаргаха юм. Орооhо таряа хиидхэн сэбэрлэхэ, мүн тэрэниие худхажа hэрюусүүлхэ хүдэлмэридэ тус машина 50—70 хүнэй хэхэ ажал бүтээхэ байна. Тиигэд ерэхэлээрээ 2—3 жэл соо тэрэ машинын үнэ сэн дүүрэн бусаагдаха юм.

Мантан томо барилгын домог

Бахш мүрэнэй гол газарта совет засаг тогтоохын түлөө тэмсэhэн hүртэ хатуу жэлнүүдhээ эхилээд, мүнөө хүрэтэр үргэлжэлhэн үе соохи байдалые Нурегэй ГЭС-эй барилгын музей соо суглуулагдаhан экспонадууд харуулна юм.

Энергетикын мантан томо барилгын домогто өөрынгөө хубита оруулжа шадаха бүхы хүнүүдтэ Нурегэй барилгашад хандана. Тэдэнэй эльгээhэн бүхы материалнууд Агууехэ Октябрин 50 жилэй ойдо зорюулжа нээгдэхэ музей соо хүндэтэй hүүряа эзэлхэ болоно.

Хилмэ загаhа үдхэнэ

Донецкын загаhанай комбинадай хоёр бишыхан сөөрэм соо Волго мүрэнhөө асарагдаhан белуга, стерлядь гэжэ хоёр загаhадай хоорондоhоо гараhан 800 жараахай табигдаhан байгаа. Загаhанай ажахын Бүхэсоюзна эрдэм шэнжэлгын институт тус комбинадай мэргэжэлтэдтэй хамта хилмэ загаhадые тэндэхи нютагайнь сагай уларилда тааруулан дадхааха туршаа хүдэлмэри хэжэ эхилэнхэй.

Ондоо тээhээ ерэhэн загаhадые үдхэхын тулада тусхай нуурнууд заагдаа юм. Мэнэ hаяар тэдээн руу 50 мянган жараахай абаашажа табиха юм.

Город хоорондын телефон-автомадууд

Сочидо болон Ялтада амаржа байhан хүнүүд Москватай хөөрэлдэхын тулада, маанадые ниислэл Хототой хэзээ холбохонь ааб гэжэ мүнөө зун хүнүүд үни удаан хүлеэхэсэ болихонь. Юундэб гэхэдэ, телефон-автомат руу гурбан 20 сагаан табгад орхиходол ниислэл хотодо hуурhан ямаршье хүниие дуудажа болохо юм.

Город хоорондын телефон-автомадуудые хэрэглэхэ ябадал улам ехэ далайсатай боложо байна гэжэ СССР-эй хэлхеэ холбооной Министерствэ ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэhэн байжо, шорой малтаха хүдэлмэри хэгдэнэ.

Ойн баярай жилдэ Костромагай барилгашад жилэй түсэбөөр хараалагдаhан 75 километрэй орондо, 150 километр харгы гаргажа бэлэн болгохоор hанаашалба.

ҮРГЭН hАЙХАН ЭХЭ ОРОН ДОТОРНАЙ

ТАСС-ай корреспондентнүүдhээ

Мүльhэн далайда тамарагшад

Провидени гэдэг булан тохойдо түрүүшын пароходуудай ябаха харгы гарган, тэндэхи мүльhэ эбдэhэн «Москва» гэжэ ледокол эндэ ерээ. Алас-Дурна зүгэй ледокольно флодой удмарша тэрэ үдэртөө Беринговэ далай руу орожо, Крест гэhэн буланда хүрэхөөр мордобо. Тэндэ Эгвекинот гэдэг Хойто мүльhэн далайн портдо ошохо суднануудай харгы гаргажа үгэхэ юм.

Энэ жилдэ мүльhэн далайгаар ябалга урда урдынхиhаа hураггүй эртэ эхилээ. Холын хойто Чукоткын ажалшадта хэдэн мянган тонно элдэбын эд бараа далайгаар абаашажа үгэхэ болоно.

Гүн хүбшэ руу харгылан...

КОСТРОМА. Тус областиин хойто захада гүн хүбшэ руу орохо хөөр автомобильна харгы табигдажа байнхай. Тэдэнэй нэгэн хадаа Воха гэжэ мүрэнтэй, нүгөөдэнь ой тайгын Унжа гэжэ модо урадхуулха мүрэнтэй нэгэдүүлхэ юм. Тэндэ барилга хэхын тулада, самосвалнууд, тракторнууд, мүн бэшэшье техникэ ерэнхэй. Шэнэ харгы гаргаха газарта модо отолхилмэ загаhадые тэндэхи нютагайнь сагай уларилда тааруулан дадхааха туршаа хүдэлмэри хэжэ эхилэнхэй.

Ондоо тээhээ ерэhэн загаhадые үдхэхын тулада тусхай нуурнууд заагдаа юм. Мэнэ hаяар тэдээн руу 50 мянган жараахай абаашажа табиха юм.

Город хоорондын телефон-автомадууд

Сочидо болон Ялтада амаржа байhан хүнүүд Москватай хөөрэлдэхын тулада, маанадые ниислэл Хототой хэзээ холбохонь ааб гэжэ мүнөө зун хүнүүд үни удаан хүлеэхэсэ болихонь. Юундэб гэхэдэ, телефон-автомат руу гурбан 20 сагаан табгад орхиходол ниислэл хотодо hуурhан ямаршье хүниие дуудажа болохо юм.

Город хоорондын телефон-автомадууд хэрэглэхэ ябадал улам ехэ далайсатай боложо байна гэжэ СССР-эй хэлхеэ холбооной Министерствэ ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэhэн байна. Энэ жилэй дүүрэтэр 200 тиимэ шэнэ аппарат бүтээхэ байна. Ерэхэ 1968 ондо тэдэнэй тоо 1500-гаар нэмэхэ юм.

Амар мүрэн шадар ургадаг модон

Амар мүрэн шадар ургадаг пробково модоной холтоhо суглуулга захалаа. Тэрэниие бэлдэгшэдэй түбэгтэй бэрхэ зүргэ харгынууд ой тайга руу холо хүрэтэр ошоно. Тиигээд тэрэ модоной холтоhо хадаhаа бууhан гол мүрэнүүдээр hал болон онгосо дээрэ тээжэ Хабаровскын заводто асардаг юм.

Ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэд Амар мүрэн шадар ургадаг энэ шухаг модоной ургамалые бүрин бүтэн байлгахын хойноhоо наринаар хинан харана. Гансал наhаяа хүсэhэн (тэрэнь заримдаа 200 гаран жилhээ үлүү болоhон байдаг) модоной холтоhо суглуулжа ябаха гуримтай.

Амтата эдеэ буйлуулагшад

Донбассай шахтануудта болон тэндэхи хүдэлмэришэдэй посёлогуудта нээгдэhэн олон тоото столовонууд, магазинууд, кафе мүнөө амтата эдеэ буйлуулха онсо өөрэ hургуулинууд болонхой. Тэндэ манай ороной нүүрhэ малтажа абадаг бусад газар нютагуудай хүдэлмэришэдэй столоводо ажалладаг хүнүүд амтата эдеэ хайшан гээд hайнаар буйлуулха мэргэжэл шудалхаяа ерэхэ юм.

МАЙ ҺАРЫМНАЙ ПОЧТООР...

МАЙ — хабарай тарилгын халуун хаһа. «Хабарай нэгэ үдэр — нүдэли жэл тэжээдэг». Тиихэдэ хүдөөгэймнай бүхы ажалшад, тарималшад, механизаторнууд, луговодууд үндэр баян ургаса абахын түлөө олдон, эршэмтэйгээр ажаллабад. Мүн малай хабарай түл абалга, нүрэнэ гарза гайгүйгөөр харууһалан түлжүүлхэ, һу һааляа алдаг-гүй, адууһа малаа зунай һайн бэлишэридэ гарган таргалуулха — эдэ бүхы зорилгонуудые эрхимэр бэлүүлхын түлөө малшаднай ехэ олдолго гаргаа. Үлөөхэн үгөөр хэлэхэдэ, Октябриин алдарта 50 жилэй ойн һайндэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө дэлгэрһэн үзэдэ арадай социалис мүрысөөнэй эгээл харюусалгатай үе энэ юм.

Иимэ оршон байдал соо манай газетын хүдөө бэшэгшэд, олон хото уншагшаднай редакциде өөһэдынгөө бэшэгүдые эльгээжэ хото, хүдөө нютагуудай элдэб һонинуе мэдээсэнэ. Май һара соо үдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдһээ ниитэ дээрээ 349 бэшэг редакциднай ороо. Барандаа шахуу газетынхаа хүндаһануудта толилогдоо.

«Совет засагай 50 жилэй ойдо». «Агуухэ Октябриин 50 жилэй ойн хүндэлэлдэ» гэһэн гаршаг доро хото, хүдөөгэй ажалшадай туйлаһан амжалта, илалтанууд, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай мэдээлнүүд газетымнай нэгэдэхи нюурта үдэр бүри толилогдожо байгаа. Тиихэдэ промышленностиин, хүдөө ажахын элдэб асуудал, партийнай, комсомолой, профсоюзуудай ажабайдал Советүүдэй хүдэлмэрилэй ажахы болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд мэрэзжэлдэ, хүдэлмэрилэгшэдэй статья, корреспонденцинүүд, зүбшэлнүүд олон дараа тунхаглагдаа. Мүн энэ һарада «Арадай хиналтын хуудас» гаргагдаһан. Тус хуудаһа гаргалгада Бэшүүрэй, Загарайн болон бусад аймагуудай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэнэр, ахлагчнуудай дэрэгдэхи арадай хиналтын бүлэгүүдэй эдэбхитэй өөһэдынгөө статья, корреспонденцинүүдые бэшэжэ хабаадалсаа.

Ажал хүдэлмэридэ һаад түбэг татадаг, нобшо хойрогиудые түмжэлһэн материалчиудшье толилогдоһон. Манай газетын бэшэгшэй С. Шарапов, А. Афанасьев (Сэлэнгын аймаг), Р. Цымпилов, Ц. Токтохоев, Ж. Бадмаев (Хориһоо), П. Жижаев, Д. Дугаров (Ахаһаа), А. Шодонов, В. Байбородин, Ж. Цыдыпов (Яруунална) олон бисад өөһэдынгөө бэшэгүдые ходо эльгээнэ.

Газетымнай майн 5-най номерто толилогдоһон «Милаанууд ба нигад ёһолонууд» гэһэн гаршагтай багша Ц. Дондогойн бэшэһэн статья иншагшадаймнай анхаалые ехэр татаа. Энээн тушаа манай олон уншагшад өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые оруулжа һэйнэ.

Мүнөө зунай намжаа сагай эхин, зулгы һайхан июнь һара гарна. Ажалша хүнүүдэй зунай амаралтын ажаһа. Һургуулинууд таржа, хүбүүд пионерэй, амаралтын лагерьнуудта гараха. Нимэһээ алдуурлугын санатори, курортнууд болон нютагай амаралтын гэр, аргалан булагууд дээрэ хүн зон олоороо сугларжа, аятай зохидоор гараха, эмшэлүүлхэ болоно. Эдэ бүхы газарнуудта ажалшадай амаралта али зэргэ эмхидхэгдэһэн тухай, мүн хаана ямар дутагдалтай байнаие шүүлжэлжэ байха шухала.

Тиихэтэй хамта зунаймнай эхин һара гансал амаралта сэнгэлгын гараха бэшэ, харин хабар хэһэн ехэ хүдэлмэринүүд ургажалуулагдаха. Таряалан, хадаланган ургасые һайнаар харууһалха, ургаса хураалгада эрхимээр бэлдэхэ, адууһа малайнгаа хүсэ таргые һайса абалха, ашог шэмыень дэшэлүүлхэ — эдэ бүгэдэ шухалын шухала зүйлнууд манай бэшэгшэдэй хүрса нюдэнэй хараанаа гараха һоной. Энээн тухай бэшэгүүд редакцидамнай ходо ерэжэ байха бэшэ найдагдана.

БЭШЭГҮҮД

ЭХЫН БАЯР

Жэл хоёр һаратайхан Ира басагамни гараха түрэхын ташарайгүй, үлбэрхэн юм һэн. Баргажан-Адагай, Баргажанай больницануудта ябажа, олон удаа эмшэн докторнуудта үзүүлжэ, аргалуулбашье, тиимэ һайн боложо үгэдэггүй байгаа. Сохом ямар үбшэнтэйень лаб олодогүй бэлэй.

Байгша олой март һарада нютагаймнай врачнууд хүүгэдэй республиканска больницада эльгээбэ. Эндэхи эмшэд, мэргэжэлтэд басаган бидэ хоёрые эдхэргэн һайнаар хүлеэжэ абаа. Би Ирэтэйгээ хамта нэгэ палата соо байгааб. Басаганайм үбшэнгые докторнууд шэнжэлжэ олоо, эмшэлжэ эдэгээгээ.

Энэ больницада хоёр һара шахуу байха зуураа эндэхи врачнууд болон мэргэжэлтэдэй зүгһөө хүндэ ямар ехэ оролдолго анхаралтайгаар хандадагые бодото байдал дээрэ хаража, сэдьхэлээ хүдэлгэн баясажа байгааб.

Прэмни мүнөө һайн болоо. эдэгээ, больницаһаа гараабди.

Басагыемни эмшэлжэ эдэгээһэн, мүн эхэ бологшо намда угаа ехэ анхаралтай байһандань тус больницын врачнууд Борис Иванович Нагибин, Зинаида Максимовна Пономарева, сестранар Валентина Петровна Измайлова, Евгения Александровна Хромых гэгшэлтэ эхын баяр баясхалан хүргэнэб.

Р. МИСАЙЛОВА,
Баргажанай-Адаг тосхондо ажаһуугша.

ҺАЙН ДУРААРАА

Орлиг тосхондо ажаһуудаг пенсионер, коммунист Бэлигтэ Балданович Никифоров али юумэндэ урагшатай, ажалша бэрхэ хүн.

Энэ үедэ нүхэр Никифоров Орлигой сомоной «Коммунизм» колхозодо, Шанха гэжэ газарай сабшалан уһалха, сэбэрлэхэ хүдэлмэридэ өөрынгөө һайн дурлар түһалалсажа байна.

Үнинэй ажалша бэрхэ Бэлигтэ үбгэжөөлдэ колхозой гэнчүүд ходоодоо баясажа байгаг юм.

П. ЖУЖАЕВ.

Ахын аймаг.

□ Халуун зүрхэнэй баясхалан ✘ *Һайн хүн һанаагаар.*
◇ **Ажаһуудалай талаар хэр ханганаб?** □ Зоригтой хүбүүн.

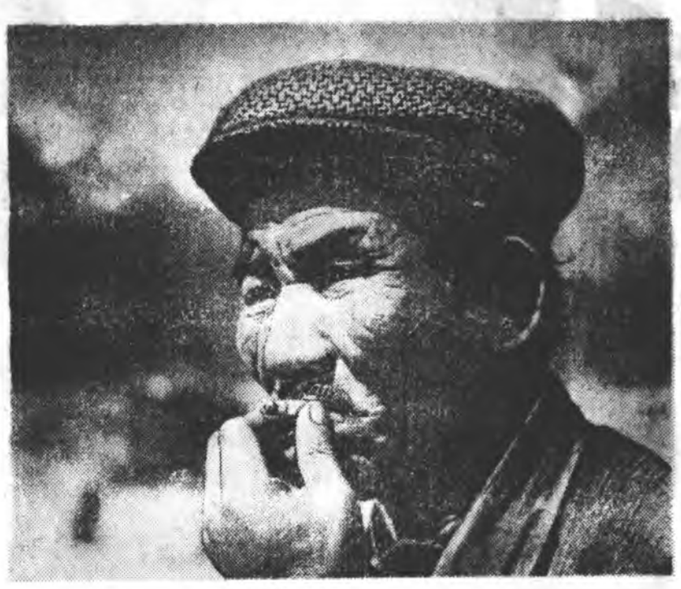

Хурамхаанай совхозой үнпэй механизатор Радна Бадмаевич Маладаев — хүдэлмэришэ бэрхэ хүн. Мүнөө тэрэ барилгын модо ойһоо буулгахадаа үдэрэйнгөө даабарние 140—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Совхозой хүдэлмэришэд Радна Бадмаевичые мүнөө жэл хүндэтэйгөөр үдэшэн пенсидэ гаргаха байна.

Г. ТОКМАКОВОЙ фото.

УЛААН-ҮДЭ—ГОЁ ХОТО

Би 1925—28 онуудта эндэ байһан хүм. Тиихэ үедэ Буряадаймнай ниислэл үшөө хуушаараа Верхнеудинск гээд нэрлэгдэдэг һэн. Хоёр дабхар модон байшангуудыень хамагай томо, гоё гэрнүүд байна гэжэ һанагша бэлэйб. Хожомынь баһа нэгэ ерэхэдэм, городнай Улаан-Үдэ гэжэ нэрлэгдэһэн, олон шэнэ завод, фабриканууд баригдажа байгаа. Тиихэдэшье хүн зоноор тиимэ олон бэшэ, элһэ, шорой элбэгтэй һэн. Тэрэ үедэ мүнөөнэй ЛВРЗ, мяханай комбинат, шэлэй завод гэхэ мэтэнүүдэй һуури табигдаад лэ байгаа хаш. Хотын хүн зон үбдэгтөө хүрэмэ гэхээр элһэ махажа, ябагаар эдэ заводуудай хоорондо ябадаг байһан.

Мүнөө наһажаал болоһон хойноо түрэл Улаан-Үдэ хотые үзэхэ талаантай байһандаа баяртайб. Соёл культурын, промышленностиин айхабтар ехэ түб, гоё һайхан город болоо байна. Хайшаашье хара: олон дабхар, шүлүүн гэрнүүд, халуун, хүйтэн һаар бултадаа хангагданхай. Үйлсэ гудамжануудынь барандаа асфальтаар хушагдаһан, һүниин сагта электрын гэрэл сасарна. Трамвай, автобисууд хойно хойноһоо һубарилдан дабхина. Хотын хүн зон түрэл городоо бүри һайхан болгохо гэжэ шэнэ сэсэрлиг, парк, скверууудые тарижа, түхеэржэ байхыень үзэгдэ, урматайшье, таатайшье байна.

Түрэл городоо үзэжэ, эльгэлхэ гэжэ зорюута ерэһэн хадаа сэдьхэлээ ханатараа город соогуур ябааб, харааб. Мяханай комбинат, ЛВРЗ, шэлэй завод, сэмбын фабрика гэхэ мэтэ предприятинуудта ошооб. Городнай гоёшье, ехэшье болоо байна.

Г. ЖЕРБАЕВ,
пенсионер, Эрхүүгэй областиин Тангут нютагай Хүйтэн һууринда ажаһуугша.

ТҮРЭЛХИД ХАРЮУСАЛГАТАЙ

Уншагшад *дурадхана, зүбшэлнэ, шүүмжэлнэ*

Үхибүүд—бидэнэй ерээдүй, манай эгээл зол жаргалта халаан. Орон доторнай балшар багашуулда али зэргэ анхарал оролдолго хандуулагдана гээшэб? Хамагай сэбэр сэнгүү байшангууд—нарайлалгын гэр, ясли, сад, һургуулинууд ха юм. Тиигээд хүүгэдтэй айлнуудта гүрэнэй зүгһөө тэдхэмжэ үгтэдэг, интернат һургуулинууд байгуулагдана.

Эдэ бүгэдэмнай үри хүүгэдээ һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгһээ тэдэнэй түрэлхидые сүм сулөөлнэгүй бшуу. Харин түрэлхид, нэгэтэ гэр бүлэ боложо, хүүгэдые түрөө хадаа «үхэтэрөө үри баеыпгээ түлөө» гэлсэгэг урданай сэсэн үгын ёроор оролдолог, хүнэй зэргэ хүн болог гэжэ гэдэнэ һайн һайхан абари занда һургаг, хара багаһаань хойшо хүмүүжүүлэг.

Теэд байгаалиин энэ һайхан жама ёныс хайхардаггүй зарим түрэлхидэй дайралдадагынь харатай байха юм. Тиимэ хүнүүд манай совет засаг турын, арад зоной зүгһөө хүүгэд багашуул тушаа халуу анхарал оролдолго гаргадагта дашуураад, үри бэеэ һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгые хуу баран бусадта: һургуулида, хүүгэдэй эмхи зургаануудта найдажархиха һанаатай хаш. Энээндэ жэшээ болгон, Хори тосхонһоо хэлэн баримта дурдая.

Виталий Степанович Кандауровай 13 наһатай Анатолий хүбүүн Хориин дунда һургуулиин 5-дахи класста һурадаг. Эхэ, эсэгэ Кандауровтан Анатоли хүбүүн тухайгаа юрэдөөшье һанаагаа зободоггүй, зүбөөр хүмүүжүүлхэ. Һургаха гэжэ огто оролдоногүй. Харин эдэнэр түрэһэн энэ үриеэ хэзэрэ орхижорхёо гэхээр. Эсэгэнь архи гэхэдэ, амаа долёогоод, шэлэй амһар хараад, хамаг олоһон олзо салиигаа хара уһа руу хаядаг, гэртээ һүйд татадаг байха юм. Иимэ байдалһаа боложо, Анатоли хүбүүниинь гэртээшье хүсэд хонологгүй, хээрэ газаагуур тэнэдэг, юумэ эбдэдэг, жэжэ божо юумэ хулуухаяашье ядадаггүй, багшанарайнгаа үгэ дуулахагүй, номдоо муу һурадаг болонхой. Түрэлхидэй суглаан дээрэшье, багшанарай зүгһөөшье Кандауровтанда хэлэхэдэ, огто хэрэгсэдэггүй.

Түрэлхид Рыков, Афанасьев гэгшэд баһал үхибүүдтээ ямаршье анхарал табинагүй. Афанасьевай Витя гэжэ 11-тэй хүбүүн мүн лэ Кандауровай Анатолитой адли байдалтай. Тэрэнэй эсэгэ үбгэжөөлшэг хүн аад, үри хүбүүндээ һанаагаа зобохогүй, хатуу харые залгаад лэ ябаха дуратай.

Багашуулые һургаха, хүмүүжүүлхэ талаар һургуулиин багшанар ехэл оролдолго хэшээлээ гаргана. Эхэ, эсэгэнэртэйнь яһала хүлэлмэри ябуулна. Теэд түрэлхид өөһэдөө, гэртээ хүүгэдээ һайнаар һургаа, хүмүүжүүлээгүйдэнь һайн үрэ дун гаранагүй. Иимэ үри хүүгэдтэй хайша хэрэгээр хандадаг түрэлхид үсөөхэн ааб даа. Тиимэ хадань иимэшүүлһээ хатуухан эрилтэ табяал һаа, дээрэ хаш. Кандауров, Афанасьев, Рыков гэгшэд үнэндөө өөһэдынгөө залихай, заршамгүй, муу ябаталаараа үри хүүгэдээ гутаажа байна гэхэдэ ехэ буруу бэшэл ха гэжэ һананаб. Үхибүүд зэмэтэй бэшэ. Түрэһэн хүүгэдэйнгээ түлөө түрэлхид харюусаха ёһотой. Иимэ һэшхэлгүй хүнүүд туша хуулиншье талаһаа зохихо статья байха бэшэ аал!

Ц. ТОКТОХОЕВ,
багша.

УШАРГҮЙ ҺОННИРХУУ ЭДЭЭХЭН ХҮҮГЭДЭЭР

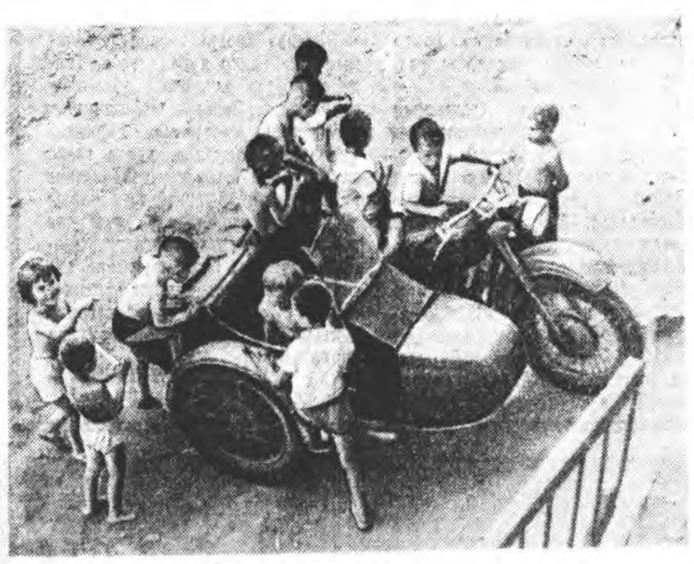

Ушаргүй һоннирхуу эдээхэн хүүгэдээр
Уулзаарайгты даа, хорёод жэл болоод...
Яаһан бэрхэ мэргэжэлтэй ябахаб?
Ямархан хурдаар машина ябуулхаб?
Габьяа солото космонавтнар болоод,
Газар ороноо дэлхэйдэ сурхуулан
Гадаада космосой галта корабль,
Зоригтой уранаар жолоодохол байха!

В. ИНКИНЭЙ фото.

ХҮЛЕЭҺЭЭР ЛЭ ЗАНДААБДИ

Илангаяа һүүлэй 3—4 жэл соо түрэл хотомнай танигдашагүй болотороо хубилаа. Шэнэ шэнэ гэрнүүд, һургуули, яслинууд үзэрһөө үдэртэ, һараһаа нарада ашаглалгада ороно. Олон тоото городоймнай ажалшад һаруул уужам таһалгануудтай гэр байрануудые абана. Энээндэнь баярлангүй байхын аргагүй.

Ниитын барилгануудай хажуугаар хүн зон өөһэдынгөө хүсөөр гэр байрануудые барижа ородог гээшэ ааб даа. Жэшээлхэдэ, Шэлэй завод Шишковко тосхон хоёрой хоорондо, 1966 онһоо эхилжэ. өөһэдынгөө оролдолгоор хэдэн арбаад гэрнүүдые городой зон барижа ороо. Ошон ошотороо шэлэй завод Шишковко хоёрой хоорондо нэбшэгэр олон гэрнүүдэй бодожо, шэнэ үйлсэнүүдэй бии болохонь гэмжаггүй. Иигэжэ хүн зоноймнай үдэр ерэхэ тудам олошоржо байһаниинь һайшаалтайл.

Гэбэшье уһагүйдэжэ зобогдоно, эдеэ хоолой магазинай үгы дээрэһээ аяар шэлэй завод хилээмэндээ ошохо бологдоно. 200—300 метрһээ уһаяа наһатай болоһон үбгэд, хүгшэдтэ асархань бэлэн бэшэхэн байха.

Энэ ушар байдалые шэлэй заводой хүтэлбэрилэгшэд, мүн Железнодорожно районой гүйсэдхэхы комитедэй хүдэлмэрилэгшэд хаража, мэдэжэл байдаг дээрэһээ ямаршье хэмжээ абаад орхиногүй, абахаяашье яаранагүй хэбэртэй.

Амгалан һуужа байнгүй дээрэ дурсагдаһан эмхи зургаанууд наяын сагта зохихо хэмжээ абаха аабза гэжэ найдагдана.

Б. БАЗАРОН, пенсионер.

СОВЕТ ЗАСАГАЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

СОВЕТҮҮДЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭГШЭДЭЙ НЭГЭН

залуу наһанһаа хойшо эрэлгтар зоригтой ябажа, арад түмнөө ашата нангин хэрэгтэй ааб тэмсэһэн нүхэдүүд олон. хүбүүд, басагадаараа манай арад омогорхожо, Агуухэ октябриин социалис революциин 50 ойн урда тээ нэрэ түрыень түгөөр юрөөн дурдажа байна. Эдэ онһоо Коммунис партиин Константин Константинович түрэл хизаартаа партизанай ондэ эдэбхитэйгээр хабаадалмүн энэ үедэ сэрэгэй Омско соо Монголдо эльгээгдэжэ, багернын сэрэгые үй бүта сотэмсэлдэ хабаадалсаһан.

Энэнһээ хойшо Монгол орон хадаа Константин Баторунай ни Эхэ һайхан орониинь боо. Тэрэниие 1923 ондо Монправительство Советскэ Союзтэй Москва городой М. ин нэрэмжэтэ сэрэгэй академиуршалан эльгээһэн байна. Тэрэ К. К. Баторун хадаа Монгол уласай сэрэгэй хүсые бэлгүүлхэ талаар оролдосогойжаллаа гэхэдэ болоно.

Нэгэй урда элдэб эзэрхэг түримүүдэй муухай банданууд Японой милистнарай тухирдаһаар Монгол хилэ шадар хуули хубирахагүй туршалга добтолгоо хэдэг байгаа. Тиимэ һүйдмуухай добтолгонуудые дараха ануудые амжалтатайгаа дэнэйнгөө түлөө нүхэр К. К. ин 1934 оной октябриин 18-да ой Арадай Республикын сэрэгминистерствэһээ хүндэлэлэй аар шагнагдаһан байна. Тэрэ соонь иигэжэ бэшэгдэнхэй: Монголой Арадай Республикын хилэ шадар арбаад жэлэй галзуу муухай һүйдхэл хэхүн зониие алаһан хюдаһан, эери, адууһа мал хулуһан богонихон сагай хугасаа соо ри бэлигтэйгээр усадхаха хэтус грамотада хүртэгшэ нүхэрун Константин Константинхүтэлбэрилһэн юм. Нүхэр Бадайдахалхы шэн габьяае тэмтус грамота бэлэл тустаар шагнанабди.

Монголой сэрэгэй министр-Главком ДЕМИД».

Монголой Арадай Республикые байгуулха хэрэгтэ шэн габьяатайгаар тэмсэһэн. Сүхэ-Баатарай ойрын хани нүхэр Демид тиихэдэ сэрэгэй министр байһан юм. Баторунай албан хэрэгэй документ дээрэ нүхэр Демид ехэ үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байна.

1921 ондо Арадай Улаан сэрэгтэ алба хэжэ, шадабари мэргэжэлээ ехэжүүлэн ажаллаһан, арад зоной дунда айхабтар хүндэтэй болоһон дээрэһээ нүхэр Баторун Гүрэнэй доторой амгаланиие хамгаалха эмхидэ хүдэлмэрилжэ, энэ ажалдаа эрэлхэг зоригтой ябажа гараһанайнгаа түлөө 9630 номертой хоёрдохи буугаар шагнагдаһан байна.

...1937 ондо К. К. Баторуниие Москва ерүүлжэ, СССР-эй Хамгаалгын Наркомадай мэдэлдэ оруулһан байгаа. Монгол Арадай Республикын газар дээрэ, Тамсык-Булак шадар Японой булимтарагшадтай болоһон тулалдааида шалгарһанайнгаа түлөө тэрэ «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаһан байна.

1941 оной-зун эхилһэн фашис булимтарагшадтай болоһон дайн хадаа албанһаа табигдаад байһан майор К. К. Баторун дахинаа Улаан Армиин дайлалдажа байншадай зэргэдэ жагсаһан юм. Нүхэр Баторун хадаа 364-дэхи дивизиин штабай оперативна бүлэгэй ахалагшаар томилогдоо һэн. Тиигэжэ немецүүдэй сэрэгэй Москва шадар үй бута сохигдоһон 1941 оной үбэлэй дайнда хабаадалсаа бэлэй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай түрүүшын үеын хүшэр хүндэ байлдааануудта нүхэр Баторун ябажа гараа. Тэрэнэй штабайнь начальник ябааша ливиаи удаан саг соо хүшэр хүндэ байлдааануудта хабаадажа, шэн габьяатайгаар гуталдаа.

1942 оной сентябриин 30-да Вязьма шадар хатуу шанга тулалдаанууд болоһон байна. Үдэр һуниигүй үргэлжэлһэн шуһата эдэ байлдааануудай нэгэндэ, октябриин 27-до подполковник Константин Константинович Баторун шэн зоригтойгоор унаһан юм.

Гурба һара болоод, 1943 оной январиин 31-дэ подполковник Баторуниие «Улаан Тугай» орденоор шагнаха тухай Указ «Известия» газетэдэ тунхаглагдаа һэн.

Нүхэр Баторунай нэрэдэ тусгаар олгогдоһон буу шагналнуудай мүнөө хаанашье байһаниинь мэдэгдэнэгүй. Харин «СССР-эй РВС-һээ РККА-гай үнэн зоригто тэмсэгшэдэ» —гэһэн алтан һэлмэнь мүнөө Москдаһануудые иража, тобшо тэдыень хадагалагдажа байдаг.

Эдир залууһаа хойшо ами баеэ арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө зорюулжа, шэн габьяатайгаар тэмсэһэн нүхэр Баторунай һайхан замай хуудаһа нуудые иража, тобшо тэдыень тэмдэглэхэдэ иимэ байна.

Манай буряад арадай эрхим зоригто хүбүүдэй нэгэниинь бологшо нүхэр Баторунай жэшээтэ һайхан ажаһуудал, тэмсэлые манай залуу үетэн мэдэхэ, сэдьхэлдээ хадуужа ябаха, үндэр жэшээ болгохол.

К. МАЛАНОВ,
хизаар ороноо шэнжэлхэ Улаан-Үдын музейн директор.

МАНАЙ УРАН ЗУРААШЫН ВҮТЭЭЛ—МОСКВАДА

Энэ май һарада, Москвагай түбэй выставкын зал соо «Совет политическэ плакат» гэһэн бүхэсоюзна выставкэ нээгдэнэн.

Выставкэ дээрэ табигдаһан России Федерацийн уран зураг-шад-плакадшадай зохёолнуудай дунда манай республикын уран зураача А. Н. Сахаровскаягай бүтээл, гоё һайхан томо зураг оруулагданхай. Энэнь хүдөө ажахын асуудалда зорюулагдан, хонин һүрэгөө олошоруулхые уряалһан плакат болоно.

Е. ДРОЗДОВА.

Улаан-Үдэ городой эмнэдэй хоёрдохи поликлиникын врач Ольга Абогоевна Именохова өөрынгөө хамаг үнэжэлээ хүнэй дүр энхэ байлгада хичээлдаг даа. Иимэ ааны һанаатай, арюун сэхэлтэй эмшэндэ хүбүүдэй аба, эжы-нэ бүгэдэ баяр баясхан хүргэжэ байдаг. Зураг дээрэ: врач Ольга А. Именохоева хүүгэдэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Таниие ямараар ханганаб?

ХУРДАН НАЙМААН

Хүршэгэнэхэ абяан дуулдаад, Тоорын сельпогой хашаа соо һоо пумпэгэр бүхөөгтэй наймаанай машина гаража, дардам харгыда ороһоор һиинашаба. Кабина соонь хоёрхон лэ хүн. Дуугай һуунад. Мүнөөдэрэйнь түсэб ехэ: Ленинэй нэрэмжэтэ, «Маяк» колхозуудай фермэ, отаранууд дээгүүр ябаха, ажалшадай захиһан юумэнүүдые абаашажа үгэхэ ёһотой байгаа. Эдэмнай хэд хаб гэжэ һонирхоходо, жолоошон Александр Иванович Конюшкин өөрынгөө һамгантай ябаһан байба.

— Ленинэй нэрэмжэтэ колхознай дүтэлбэ. Орожо гарахамнай бэшэ аал даа.

— Үгы даа, мүнөө орохогүйбди, һүүлдэ...—гэжэ үбгэниинь арсаба.

Үбгэн тээшээ хёрхоор хараад:— Юундэ?—гэжэ ойлгожо ядаргаар асуугаад, харюушье хүлеэнгүй, — һаяшаг ерэхэдээ, залуу һаалиша басагадта мүнөөдэр гарай час, туфли, капроново ойлгоо асаржа үгэхэб гэжэ найдуулжархёо һэм. Орожо гараагүйдэмнай аргагүй,—гэжэ эридээр хэлэбэ.

Үбгэниинь һууд гээд, даамайхан харюусаба.

—«Маяк» колхоздо мотоциклын камераануудые абаашажа үгэхэ даабаритай бэшэ һаалши? Түрүүн камераануудыень абаашажа үгэжэрхиел. Колхозой мэргэжэлтэд поли, бригаданууд дээгүүрээ ябаха ёһотой аад, һаатажа байхадаа болохо бшуу. Бусаха замдаа басагадай захиһан юумэнүүдые оруулжа үгэнэ аабзабди.

Иимэрхүү арсалдаатай хөөрэлдөөнүүд хирэ хирэ болоод лэ гарадаг. Тон хэрэгтэй газартань түрүүн ошохо шухала. Малшадай, бэшэнэйшье захилые саг болзор соонь дүүргэхэ гээшэ харюусалгатайшье, хүндэтэйшье хэрэг. Энэ уялгаяа үбгэ һамган хоёр һайн ойлгодог.

Конюшкинтан наймадахи жэлээ суг хүдэлжэ байна: үбгэниинь жолоошон, һамганиинь наймаагаа гүйлгэдэг. Ажалдаа дадажа, оньһыень ойлгожо абанхай. Эгээл тиимэ дээрэһээнь хүн зон тэдэниие хүндэлдэг, шухала хэрэгтэй эд бараагаа саг болзор соонь захижа абадаг. Жэжэ эд бараа Анна Александровна худалдаанда гаргахаһаа гадна, ажалшадай захилаар радиоло, мотоцикл, оёдолой машина, холодильник, дивануудые асаржа үгэдэг юм.

Сагай уларилай хэды муушье һаань, графигаа өбдэдэггүй. Харгы замаа жолоошониинь табан хургандаал мэдэхэ болонхой ааб даа. Бордоһо саһаншье болог, аадар бороошье орог—һаатажа, шалтагта биллаг болодоггүй юм. Арбан хоногой турша соо Ленинэй нэрэмжэтэ, «Маяк» колхозуудай гуша гаран фермэ, отделениинүүд дээгүүр ябажа үрдидэг.

Александр Ивановичай машинань хэзээдэ бэлэн байдаг. Һамганайнгаа наймаа хэхэ үедэ машинаяа заһабарилдаг: һулархаяа һанаһан шүрэбүүдыень шантадхадаг, частьнуудыень тоһододог, юрэдөө миин һуудаггүй даа. Ходо оролдожо, нарилжа ябадагайнь ашаар машинань хэдыдэхи жэлээ заһабарида ороогүй. Газааһаань харахада, наранай гэрэлдэ яларжа байдаг.

Анна Александровна наймаанай ажалда хоридохи жэлээ худалнэ. Баян дүй дуршэлтэй наймаашан гэжэ сууда гаранхай. Хоюулаа жара наһа гүйсөө. Гэбэшье Анна Александровна пенсидэ гараагүй ябаһаар. Амарха сагай тулабашье, яараадхидаггүй, бэем хүнгэн, гэрэйнгээ дүрбэн хана хараад һуужа шадагданагүй, ябашье худэлхэ, хүн зоной дунда ходо ябажа байха дурам хүрэдэг, үшөө табан жэл худэлхэ бэшэ гүб даа гэдэг.

Хүүэлһэн энэ үе соонь хэншье Анна Александровна тухай гомдол барягүй юм. Дурадхалнуудай дэбтэрые нээгээд хараха, хэдэн олон һайшаалай мэдээнүүд бэшээтэй.

Худалдаа наймаанайнь эрьесэ 125—130 процент хүрэтэр һара бүри дүүргэгдэдэг. Эд бараагаа муудхаһан, хэрэглэмжэһээнь гаргаһан ушар нэгэтэшье үзэгдөөгүй.

Худөө ажахын продуктнуудые худалдан абаха, пайн түлөөһэ суглуулха горитой худэлмэри үбгэнтэеэ суг ябуулдаг.

Үндэгэ худалдан абаха дурбэ һарынгаа түсэб 206 процент, арһанайхияа 118 процент хүрэтэр үлүүлэн дүүргэнхэй!

Александр Иванович Анна Александровна хоёрой хэһэн худэлмэринь үндэрөөр сэгнэгдэдэг. Нэгэнтэ бэшэ үнэтэ шанда хүртэһэн, магтаалай грамотануудые абаһан. Олон жэлэй турша соо коммунис ажалай ударник гэһэн үндэр нэрэеэ хүндэтэйгөөр абажа ябана.

Худөө газарайнгаа танил харгыгаар машинынь зуралзаха үдэр бүхэндэ харагдадаг. Машинынь үндэр бүхӭргтэ «Эрхим наймаашан» гэһэн аймпотребсоюзай улаан үнгэтэй вымпел холоһоо толорон харагдадаг.

Октябриин 50 жэлэй ойе угтуулан дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, Анна Александровна арба һарынгаа түсэбые саг һаань үрид октябриин 20 болотор дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Александр Иванович машинаяа гансаханшье час һаатуулхагүйб гэһэн уялга баһал абаа.

Д. КОЛМАКОВ.

Түнхэн.

«МИНИЙ МОСКВА ГЭҺЭН ФОТОВЫСТАВКЭҺЭЭ.
А. КОНЬКОВ. Урагшагүйдэлгэ.
ТАСС-ай фотохроникэ.

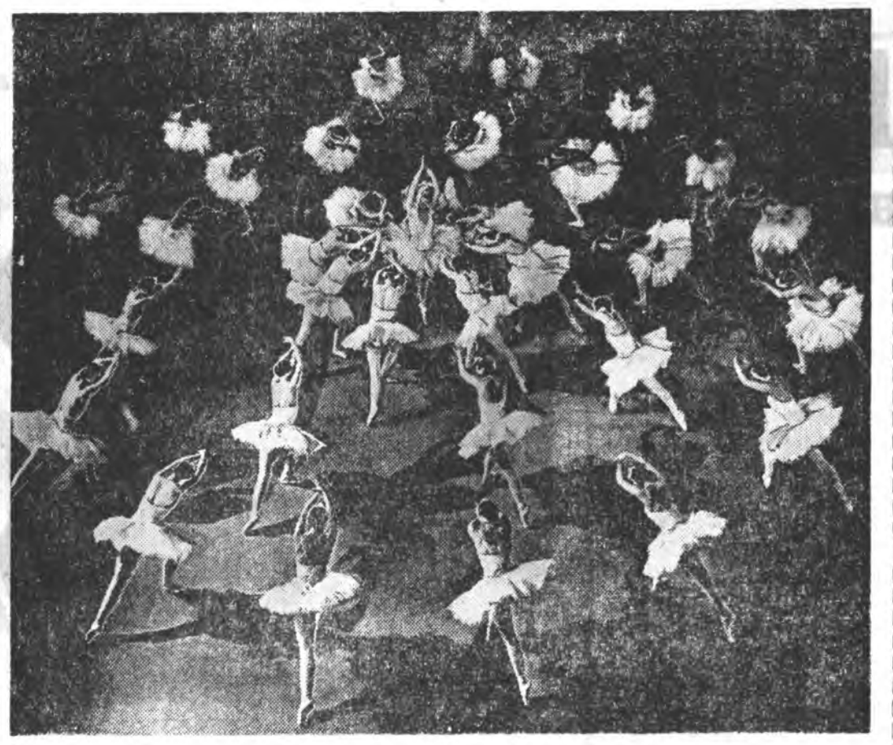

«МИНИЙ МОСКВА ГЭҺЭН ФОТОВЫСТАВКЭҺЭЭ.
Е. УМНОВ. «Хүн шубуута нуур».
ТАСС-ай фотохроникэ.

ТЕХНИКЫН ҺОНИН

«ЭЛЕКТРОННО ДОКТОР»

...Үбшэн хүн операци хэдэг стол дээрэ хэбтэнэ. Хажуудань багахан аад, ялагар салаг прибор. Тэрэ оньһон зүүн хажууһаа медицинын дүрбэн аппарадтай холбогдонхой. Мүн баруун талань үшөө дүрбэн аад, бүри ондоо аппарадтай холбогдоһон. Тэрэ үбшэн хүн абяа аниргүй хэбтэбэшье, амисхалынь дээрэтэжэ, байд гээд лэ хүндэ хүндөөр уухилна. Тиигэжэ байтараа гэнтэ хорд гэжэ агаар һороод, абяа аниргүй болошобо. Хажуу таладань улаан үнгэтэй лампочка носожо, аюулай тохёолдоһон тэмдэг үгэбэ. Гэбэшье врач ерэбэгүй. Үбшэн хүн наһа бараба. Тэрэниие амидыруулха гээшэ шухаг үзэгдэл.

Наһа бараһан хүнэй зүрхэн үшөө «хүдэлхэ» һанаатай, байд гээд лэ хүдэлөөд абана. Теэд биранагүй. Эндэл врачай ерэхые хүлеэнгүй, мүнөөхи оньһомнай өөрынгөө нюусые нэзжэ оробо. Абаһаар аппарадуудые нэгэ, хоёр хүдэлгөөд үзэбэ. Туһагүй! Гурба дахин хүдэлгэһэниинь — үхэһэн хүнэй сэжэ агаараар дүүрэжэ, дээшээ, доошоо болоно. Зүрхэнэй сохисо эхилбэ. Тиигэжэ байтар һаял хүдэлжэ эхилһэн зүрхэнэй ошон дахинаа һулада һуладаһаар унтаршаба. Юун болоо гээшэб? Шуһанай хойноһоо хаража байһан аппарат — шуһан багадаа гэһэн тэмдэг үгэнэ. Электроноор хүдэлдэг врачнай дүүрбэдэхи аппарадтаа шуһа нэмэхэ гэһэн захиралта үгэжэрхибэ.

Бүхы энэ хүдэлмэри хэдэхэн секундын туршада хэгдэнэ. Гурба... табан минутын үнгэрөөд байхада үнөөхи хүнэй сэзжэ дахинаа хүдэлжэ, амидырһанай тэмдэг үзэгдэбэ. Хэдыхэн секунда, минутын үнгэрхэдэ, тэрэ хүн нюдөө нэзжэ, оршон тойрон дахинаа оньһото техникын аргаар харадаг болобо.

Энэмнай ямар шэнэ оньһон бэ? Хаана, хэн иимэ гайхамшагта аппарат зохёогоо гээшэб? Хэн гэжэ нэрэтэйб?—гэһэн олон түмэн асуудал хүн бүхэнэй досоо түрүүлнэ.

Революцийн үлгы—Ленинград хотодо энэ шэнэ аппарат һаянай зохёогдоһон. Авторынь М. И. Калининай нэрэмжэтэ политехническэ институтай студентнэрэй конструкторска бюрогой гэшүүн Юрий Лыпарь болоно.

Кибернетикын хүсөөр бүтээгдэһэн энэ оньһото аппарадай бии болоһон түүхэнь иимэ юм.

Нэгэтэ Юрий Лыпарь кафедрада ороходоо, медигүүдтэ туһатай аппарат зохёохо хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлбэ ха.

— Эмшэдтэ гү? — гэжэ кафедрын хүдэлмэрилэгшэдэй гайхахада: — Яахаб теэд, медигүүдтэ хадаа медигүүдтэ!

Хэды хоногой үнгэрһэн хойно Юрий С. М. Кировэй нэрэмжэтэ сэрэгэй-медицинскэ академийн патологическа физиологийн кафедрые даагша, медицинын эрдэмэй доктор, профессор Е. В. Майстрахта орожо, өөрынгөө һанамжа дурадхал хөөрэжэ үгэһэн байна.

— Һонирхолтой, баясамаар юумэ эхилхэ гээ байнат. Манай медицинэдэ олон шухала зүйлнүүд дуталдадаг. Мүнөө, жэшээ болгон хэлэхэдэ, оньһон аргаар хүдэлхэ медицинскэ сестра шухала хэрэгтэй. Тиимэ автомат бүтээгээ һаатнай, бидэнэр хэды баясаха байгаабибди?! — гэжэ профессор залуу нүхэртэ хэлээ.

Шэнэ юумэ эхилхэдэ ходоодоо һонин, һүни үдэршье гамнагдахагүй, тэрэл хэжэ бүтээжэ эхилһэн юумэндээ бүхы һанаа сэдьхэлээ хандуулхаш, Юрий Лыпарь тиигэжэ хэдэн һараар мастерской соohоо гарадагүй, олон табан туршалга хэдэг, чертеж зурадаг байһан...

«Ябаһан хүн яһа зуухэ» гэдэгтэд, залуу хүнэй оролдосото ажал тобойжо эхилбэ. Профессор Майстрах гэгшын һанаһаар «электронно врач» түрэбэл даа. Һонирхолтой энэ прибор дүрбэн тээһээ мэдээсэл абажа байхаар ухаалдигдаһан. Энэмнай аюулай тохёолдоһые тоб байса мэдээсэхэнээ гадна, үбшэн хүндэ түрүүшын медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ, сэхынь хэлэхэдэ, хүнэй ами наһа хамгаалжа шадаха шэнэ оньһон!

Оорынгоо хурса, һүбэлгэн ухаагаар зохёоһон кибернетикын оньһото энэ машинаяа Юрий Лыпарь хэн болгоомжотой, наринаар суглуулаад, профессор Е. В. Майстрахта асаржа ха руулба ха.

— Болоо даа, болоо. Туршалга хэжэ үзэхэ, шалгаха болоо үбди,—гэжэ профессор Майстрах хэлээд, сэрэгэй-медицинскэ академийн лаборатори эшохыень Юрий Лыпарьтэ дурадхаба.

Хэдэн хоногой туршада хэгдэһэн туршалгынь дүн: 150 амитанһаа 143-ниинь дахинаа амидырһан байна. Энэмнай үбшэндэ дайрагдаһан амитадай 95 процентнь болоно.

Уран гоёор, зохид һайнаар бүтээгдэһэн «электронно врач» ерээдүйдэ үбшэн эдниие аргалха байһаниинь лабтай.

Үнгэрэгшэ жэлдэ техникын энэ һонинтой хэдэ мянган зон танилцаһан. Ленинградай сэрэгэй-медицинскэ академидэ залуу нүхэрэй түрүүшын туршалга һайшаагдаад, Москва — Арадай ажахын түйлалтануудые харуулдаг бүхэсоюзна выставкэдэ эльгээһэн байгаа. Тиигэжэ «доной һайшаалда хүртэһэн Юрий Лыпарнин ажал үндэрөөр сэгнэгдэжэ, 1966 оной ВДНХ-гай дээдын шагнал — Алтан медаль тэрэнэй үбсүүн дээрэ толорбо.

Үнгэрэгшэ жэлдэ политехническэ институт дүүргээд, тэндээ автоматика болон телемеханикын кафедрада Юрий Лыпарь инженерээр ажаллажа эхилэнхэй. Мүнөө Юрий оорынгоо түрүүшын хүтэлбэрилэгшэ, техническэ эрдэмэй кандидат В. К. Захаровтай шэнэ «доктерой» проект зохёоһон байна. Эдэ хөөр медицинын эрдэмэй доктор, профессор Е. В. Майстрах, медицинын эрдэмэй кандидат Г. И. Илюткин гэгшэдтэй суг шэнэ зохёолоо бүтээжэ, зүбшэжэ дүүргүүтэ.

— Мүнөө бүтээгдэжэ байһан приборнай түрүүшынхидэ орходоо бүри «ухадмгай» байхаар зохёогдоһон. Энээнэй хүсөөр хүндоор үбшэлһэн зоной бэе саг соогоо хамгаалагдажа байхлар түхеэрэгдэнхэй. Тиимэһээ «электронно врачай» ухаан бололынь һонор, һайн байха ёротой. Шэнээр түхеэрэгдэһэн техникын энэ һонин зургаа-зургаан янза бүриин каналтай. Түби дэлхэй дээрэ наһа барагшадай нилээд олохониинь үбшэнэй хүсэд тодоруулагдаагүйһөө (клиническэ) үхэлһөө болжо наһа барадаг. Хойшодоо нимэ юумэн тохёолдохогүй,—гэжэ шэнэ «доктерой» автор хөөрэнэ.

Энээндэ гэршэ болгон больницын ажабайдал хараад үзээ. Гэндэ заримдаа хүндөөр үбшэлһэн зон ерэдэг. Эдэнэрые больницада өромсоорнь медицинын эрдэмэй үндэһөөр шэнжэлхэ, үзэхэ гээшэ хэсүүтэйхэн хэрэг тохёолдодог ааб даа. Үбшэн хүнэй ами наһые абархын тула врачнар хэды ехэ өролдолго үүсхэл гаргадаг гээшэб. Заримдаа бүхы юумыень хүсэд хаража, тодоруулжа үрдихэгүйш. Энээниие «электронно доктор» тэрэ доронь тодоруулха зорилготой.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.
Ленинград.

БОКС

ШАНГА ТУЛАЛДААН ДҮҮРЭБЭ

РИМ. (ТАСС-ай тусхай корреспондент Хачкованян). Римдэ найман үдэрэй туршада болоһон боксёрнуудай мүрысөөнтэ 160 боксёр шанга тулалдаа хээ. Шэгнүүрэйнгээ категорёор Европын чемпионой медальда Хуберг Скшипчак (Польшо), Николае Гижу (Румыни), полягууд Ришард Петек ба Юзеф Груздень, Валерий Фролов (СССР), Богумил Немечек (Чехословаки), Виктор Агеев (СССР), Марио Касати (Италий), Дан Позняк (СССР), Пьермарио Баруцци (Италий) гэгшэд хүртөө.

Римдэ болоһон наадан Польшын суглуулагдамал командын илалтаар дүүрэһэн байна. Тэрэ команда алтан гурбан, мунгэн хоёр медаль абаа. Советскэ боксёрнуудмүн лэ алтан гурбан, нэгэ мунгэн, нэгэ бронзон медальяар шагнагдаба. Рингын эзэд—италийнхид хоёр алтан, хоёр бронзон медальда хүртөө. Румынийн команда нэжээд алтан, мунгэн, дүрбэн бронзон. Чехословакийн суглуулагдамал команда нэгэ алтан, хоёр бронзон медаль абабад.

Манай боксёрнуудай дундаһаа Москвагай инженер-электромеханик Валерий Фролов ехэ амжалтатайгаар наадаба. Түрүүшынхеэ нимэ мүрысөөндэ хабаадалсаһан 26 наһатай Фролов Токиогой ба Европын олимпиадын чемпион Ежи Кулей гэгшые илаһан байна.

Италийн элитэ боксёр Нино Бенвенутти гэгшые Москвагайнай энэ боксёр баһал булиһан байха. Чемпионой эсэгэ Москвагай нэгэдэхи подшипникай заводто цехай начальникаар ажаллана. Аха дүү Олег, Валерий, Игорь Фроловтон спортивна секциде түрүүшынхеэ перчатка бариһан байха юм. Олег мүнөө педагогикын эрдэмэй кандидат, дүү Игорь ороной залуушуулай суглуулагдамал командада оруулагданхай.

Москвич Виктор Агеев баруун боксёрой нэрые тулалдаа ханшуйгаар үшөө хоёр жэл соо эбэжэ ябаха болоо.

Финальна тулалдаанай һүүлээр Дан Позняк Европын год чемпион хоёрдохёо болонхой. Тэрэ ФРГ-гэй полициин офицер Петро Герберые илаһан байха юм.

Алексей Киселев итальянец Марио Касатитай ана-мана тулалдахадань, табан сунльгай гурбаһаниинь итальян боксёр илаба гэһэн сэгнэлтэ үгөө.

Манай эзэн эдлүг 22 наһатай спортсмен Петр Горбатов бронзон медальда хүртэбэ.

СССР-эй суглуулагдамал команда энэ түрүү һуури эзэлэлгэдэ тоогоороо Польшын спортсменүүдэй хойно ороожо, алхам гэдэргээ хэһэн байна. 1965 оной болоһон түрүү һуури эзэлэлгэдэ советскэ боксёрнуудаа алтан 8 медаль абаһан байна. Тэрэ амжалтаарнь хойшо гарахабли гэжэ һанагдаагүй һэн. Польшын национальна командын тренер Феликс Штамм ба Италийн тренер Наталио Рек гэгшэдэй һанамжаар, бидэ залуушуудые Рим эдлүгэ ёротой байгаабли гэдэнэ. Совет тренернүүд тэндэ эгээн хүүшэйнгаа команда абаашаа ха юм. Ерэхэ жэлдэ Мехикэдэ болохо Европын түрүү һуури эзэлэлгын олимпиадада хабаадалсахынь тулада залуу боксёрнуудайнгаа шадабари шалгажа үзэхэ болоноби.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ БОЛОБО

НЬЮ-ЙОРК, июниин 5. (ТАСС). Аюулгүйн Советэй мүнөөдэр болоһон яаралтай заседани дээрэ ООН-ой генеральна секретарь У Тан үгэ хэлэхэдээ, Израиль Египет хоёрой энээнэй урда тээ эблэржэ тогтооһон хилые зубшан үргэн ехэ сэрэгэй ябуулгануудаа хэгдэжэ байна гэжэ мэдээсэбэ. Израилийн авиаци Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын бүхы газар нютагта хэдэн олон байра барилгануудта агаарһаа добтолбо гээд ООН-ой онсо тоомилолгото зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагша генерал Рикхи гэгшэ өөрынгөө мэдээсэл соо гаршаһаан байха юм. Израилийн агаарай сэрэгэй хүсэнүүд тэрэнэлэн Газын, Эль-Баришай оршондо добтолго хэһэн, тэндэһээ гаража үшөө үрдеэдүй байһан ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделение буудаһан байгаа. Тинхэдэнь ООН-ой сэрэгүүдэй Индийн частиин 3 солдат алуулһан, нэгэ хэдэниинь шархатаһан байба.

У Танай хэлэһээр хадаа, Израилийн болон Араб ороннуудай хоорондо дайн сэрэгэй лаб эхилһэн тухай ООН-до баримта болохо мэдээсэл мүнөө дээрэ үгы гэнэ.

Мүнөө үглөөгүүр Израилийн болон ОАР-ай түлөөлэгшэнэр сэрэгээр добтолһон тухай бэе бэеэ гэмнэлсэһэн мэдээсэл намта дамжуулба гээд Аюулгүйн Советэй Туруулэгшэ Табор (Дани) мэдээсэбэ.

Аюулгүйн Советэй туруулэгшэдэ ОАР-ай түлөөлэгшэ Эль-Куни гэгшын барюулһан бэшэг соо хэлэгдэхэнь хадаа, Израиль ОАР-та эсэргүү харата муухай сэрэгэй добтолго хэжэ, Газын, Синайска хахад аралай оршондо, Каирай аэропортдо, Суэцкэ канал шадар, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын, мүн бэшэшье аэродромуудта добтолһон байгаа.

ООН-ой сэрэгүүдэй Индийн частьнуудта Израилийн самолёдууд добтолжо, 3 хүниие алаһаб. хэдэн хүниие шархатуулһан ушарые эрид шууд буруушааһанаа Индийн делегат тобшохон мэдүүлгэ соогоо элирхэйлбэ.

ОАР-ай сэрэгүүд эгээн түрүүлэн добтолон оробо гэхэ һанаатай Израилийн түлөөлэгшэ Рафаэль мэдүүлгэ хэһэн байгаа.

ОАР-ай түлөөлэгшэ Мохаммед Эль-Куни гэгшэ энэ мэдүүлгые буруушаха зуураа, Израиль үглөөнэй 8 часта ОАР-та эсэргүүсэн, сэрэгээр добтолон оробо гээд Аюулгүйн Советтэ мэдээсэһэн байна. Тиихэдээ Израилийн агаарай сэрэгэй хүсэнүүд Каирай аэропортдо, мүн тэндэхи бэшэшье байра барилгануудые бомбодобо. Тиихэ зуура, Израиль ОАР хоёрой хоорондохи хилые зубшаа Израилийн сэрэгүүд бүхы фронтоор добтолон оробоһон байха юм.

Пленэ абаһан Израилийн 9 легчигой нэгэниинь хадаа Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада агаарһаа добтолхо гэһэн захиралта бүри үглөөнэй 6 часта абаа нэмди гэжэ сэхэ руунь хэлээ. Израилийн сэрэгээр добтолон оробоһон хэмжээн дээрэһээ хараад үзэхэдэ, иимэ эзэрхэг түримхэй ябуулга хэхэсэ нарин нягтаар, зорюута бэлдэһэндэнь һэжэг һанахаар бэшэ гээд Эль-Куни нэмэбэ.

Суэцкэ каналай оршониие, мүн тэрэ каналаар ябажа байһан Франциин танкерые Израилийн авиаци бомбодобо гэһэн ОАР-ай гадаадын хэрэгүүдэй министерствын телеграмма Эль-Куни уншажа үгөө. Тиигээд ерэхэлээрэ, Израиль хадаа Суэцкэ каналда добтолон орожо, энэ тулалдаанда баруун гүрэнүүдые татажа оруулха гэһэн һэдэлгэ гаргана гээд ОАР тоолоно.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республика энэ эзэрхэг түримхэй добтолгые сухарюулан сохихоор эрид шиидэнхэй гэжэ Эль-Куни тэмдэглэбэ. Тиигээд Израилийн хэһэн сэрэгэй добтолгые эрид шуу буруушаахыень Аюулгүйн Советые тэрэ уряалба.

ОАР-ай түлөөлэгшын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, делегацинуудай яаралтайгаар зүбшэжэ үзэхын тулада забһарлалга хэхэ болобо гэжэ Аюулгүйн Советэй туруулэгшэ соносхобо.

Сагаан байшанда болоһон зүблөөн

ВАШИНГТОН, июниин 5. (ТАСС). Америкын Холбоото Штадуудай президент Джонсон Дүтын Зүүн зүүгтэхи байдал тухай зүбшэн хэлсэхын тулада мүнөөдэр үглөөгүүр эртэ Сагаан байшан соо США-гай гүрэнэй секретарь Раск, Оборонын министр Макнамара, национальна аюулгүй байдал сахиха асуудалай талаар президентын тусхай туһалагша Ростоу гэгшэдтэй уулзаба.

Грециин патриотическа фронтын уряа

АФИНА. (ТАСС). Грециин патриотическа фронт хадаа элдэб политическэ арсалдаае орхижо, сэрэгэй диктатурада эсэргүүсэлтэ хэхээр нэгэдхыень оронойнгоо бүхы патриодуудые дахяад уряалба.

Патриотическа фронтын гаргажа энэ тарааһан бюллетень соо иимэ уряа хэблэгдээ.

Грециде политическэ хэрэгээр түрмэдэ хаагдаһан хүнүүдые энэ дары сүлөөлхэ, тэдэнэй ами наһа абархын тулоо кампаниие эшэдхэхэ гэһэн уряатайгаар бүхы дэлхэйн арадуудта хандаһан нэмэл бэшэг энэ бюллетеньтэй хамта Афинада һуудаг зон, мүн хилын саанахи корреспондентнүүд үсэгэлдэр абаһан байгаа.

Тиихэ зуура, засаг гаргаа абаһан сэрэгэйхид демократуудта хашалан үзүүлжэ үргэлжэлүүлһээр. Апрелиин 21-нэй үрбалтын болотор «Центрэй союз» гэжэ Г. Папандреугэй партиие дэмжэжэ байһан «Вима», «Неа» гэжэ нүлөө ехэтэ газетэнүүдые Афинада хэблэн гаргадаг байһан Х. Ламбракис гэгшые барижа хааба гээд усэгэлдэр мэдээсэһэн байгаа.

Мүн баһа Грециин олондо мэдээжэ композитор Микис Теодоракис гэгшын зохёоһон дуунуудые фашис хуули баригшад «коммунистнуудай холбоо барисаанда туһалдаг юм» гэжэ шалтаг дурдаад, тэрэниие дуулажа болохогүй гэзд хорибо.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

МОСКВА ВЫСТАВКЭДЭ МОРДОБО

Хэргэндын һаалишан Аврора Николаева гансахан Нарһатын совхозойхидой дунда эрхим ажалаараа сууда гараһан бэшэ, харин аймаг соогоо мэдээжэ болонхой. Аврора хадаа комсомол-залуушуулай гүүртэ дээрэ гурбан жэл соо хүдэлжэ байна. Энэ үе соогоо жэл бүхэндэ һү ехээр һааһан амжалтатай.

Энэ жэлдэ Хэргэндын һаалиин түүртэ дамжуулгын Улаан вымпелдэ хүртөөд, тэрэнээ бэхеэр барижа байха юм. Олонхи һаалишадынь таба һарынгаа даалгабари болзорһоонь холо урид дүүргээ. Тэдэнэй тоодо Николаева ороно.

Мүнөө Аврора оронойнгоо нинслэл Москва, СССР-эй Арадай ажахын түйлалтануудые харуулха выставкэдэ ошонхой. Мүн тус гүүртын һаалишан Ц-Д. Дамбарабжаева выставкэдэ ошохонь.

ХОЁР ДАХИН ШАХУУ

Үдэ-Витимэй экспедициин газар үрэмдэлгын партиин табадахи бригада түрүү бригада гэжэ тоологдоно. Дуй дүршэлтэ бригадир Александр Харитоновой хүтэлбэрилдэг үрэмдэгшэдэй бригада ойн жэлэй түрүүшын 5 һарын түсэб болзорһоонь урид 120 процент дүүргээ. Тэдэнэр май һарада илантаяа һайнаар хүдэлһэн байна. Тиихэдээ горитойхон үрэмдэлгэ хээ.

Тэрэшэлэн Рыбников, Артюков ба бусадай партинууд һайнаар ажаллажа байха юм. Үрэмдэлгын партинууд ноябриин 7 хүрэтэр 11 һарынгаа түсэб дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

ШАДАМАР ГАРТА

Анна Федоровна Маханова хорин табан жэлэй туршада Нарһатын рыбкоопто хилээмэ баригшаар хүдэлнэ. Энэ үе соогоо өөрынгөө мэргэжэл түгэс шудалхаһаа гадна, энэ хүдэлмэридэ олохон хүниие һургаа.

Аймагай түбэй, Домно, Үхэр, Гүндэ, Комсомольск тосхонуудай, Гарам, Тулдан гэжэ загаһа барилгын пунктнуудай зон тэрэнэй бариһан хилээмэн һайн байдаг гэжэ магтанад. Үнэхөөрөөшье тэрэнэй шадамар тараар баригдаһан хилээмэн, батон, булканууд амтатай.

В. БАЙБОРОДИН.

ҮДЫН УРДА БЭЕДЭ. Э. ЛАПИНАЙ фотоэтюд.

Хуулиин проект болюулагдаа

ПАРИЖ. (ТАСС). Экономическа болон социальна һалбариннуудта хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүдые үнгэргэхын тулада правительствада тусгаар эрхэ түлөөлэгэ олгохо тухай хуулиин проект хаража үзэхэлөө, Франциин сенат 218 олонхиин дуугаар болюулһан байгаа.

Негрнүүдтэ хашалан үзүүлнэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 5. (ТАСС). Бостон хотын негрнүүдэй һуудаг газарта мүнөө гурбадахи үдэрөө буһалгаан боложо байнхай. Негр эхэнэрнүүдэй делегацида полициин зүгһөө бүдүүлигээр хандаһан дээрэһээ иимэ буһалгаан боложо эхилһэн байгаа.

Дүүрэн бэшэ мэдээнэй ёһоор, Бостондо һуудаг улад зоной болон полициин хоорондо гурбан үдэр соо тулалдаан болоһон дээрэһээ 60 хүн шархатаһан, 120 хүн түрмэдэ хаагдаһан байна.

Мүн тэрэшэлэн США-гай бэшэ бэшэ хото городуудташье негрнүүдэй демонстрацинууд болоно.

ЭЛШЭ ХҮСЭ ЭЛБЭГТЭЙ

Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялганнуудые абаһан Баргажанай энергетигүүд эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай. Тэдэнэр май һарада 700000 киловатт-час электрын эльшэ хүсэ үйлэдэрилхэ байгаа һаа, 775000,3 киловатт-часта хүргэһэн байна.

Жэшээлхэдэ, май һарынгаа даалгабариие 120 процент дүүргэжэ амжаһан Үринэй ГЭС-эй механическа түхеэрэлгэнүүдэй мастернууд М. Толстихин, В. Мазур гэгшэд ажалай үндэр бүтээсэ туйланад. Тэрэшэлэн Баргажанай станциин хүдэлмэришэд мүн лэ жэшээтэ һайнаар ажаллана.

В. МЕНЬШИКОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «100 үдэртэ — 100 килограмм» гэжэ гаршаг доро зэдынхидтэ Инсэнгын малшад харюусана; Советскэ правительствын мэдүүлгэ; ТАСС-ай һүүлэй һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда: В. Самбаровай «Депутат ба ажал» гэжэ статья (Улаан-Үдэ); «Ёһотой хүн» гэһэн Г. Харченкын очерк; Ф. Сорокиной фоторепортаж; редакцида ерэһэн бэшэгүүдэй шэнжэлэл; республикын һонин.

Гурбадахи хуудаһанда: А. С. Пушкинай түрэһэн үдэртэ зорюулагдаһан материалнууд; «Өөхэн дангһээ—мянган паранда хүрэтэр» гэжэ ТАСС-ай фоторепортаж; хилын саанаһаа ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нютагай һонин; соносхолнууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бороо орохогүй, баруун хойноһоо һулахаар һалхилха. Байгал шадарай аймагуудаар 13—18, бусад нютагуудаар 19—24 градус дулаан болохо байна. Улаан-Үдэ хотодо һүниндөө 6—8, үдэртөө 21—23 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН САНАНАА

Ф. С. ХАДАНОВ

Буряадай АССР-эй габьяата врач, инфекционно больницын ахамад врач Федор Семенович Хаданов удаан саг соо хүндөөр үбшэлөөд, 1967 оной июниин 6-да наһа бараба.

Ф. С. Хаданов 1909 ондо Эрхүүгэй областиин Нүхэдэй районой Ункурлик тосхондо түрэһэн юм. 1929 ондо Буряадай республикын элүүрые сахилгын эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ эхилһэн байгаа.

1943 ондо Москва хотын нэгэдэхи медицинскэ институдай дэргэдэхи сэрэгэй факультет дүүргэһэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Улаан Одоной орденоор, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай II шатын орденоор шагнагдаһан.

Ф. С. Хаданов сэрэгэй албанһаа табигдаһанай һүүлээр, 1947 онһоо хойшо врачай ажалда ябаа. Республикын элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудта: Элүүрые хамгаалха министерствын аппарадта, санэпидстанциннуудта, Улаан-Үдэ хотын инфекционно больницада хорёод жэл хүдэлмэрилөө.

Федор Семенович Хаданов бэрхэ врач, халдабарита үбшэнүүдые эмшэлдэг мэргэжэлтэ, элүүрые сахилгын талаар эмхидхэлшэ байһан юм.

Арад зоной элүүрые сахилгын хэрэгтэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө 1959 ондо Ф. С. Хадановта Буряадай АССР-эй габьяата врачай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобэлэй.

Федор Семенович Хаданов ард зоной элүүрые сахилгын хэрэгтэ хамаг хүсэ шадалаа зорюулжа эсэхэ сусахые мэдэдэггүй хүн мэрилэгшэ, эрхим һайн нүхэр байһаараа бидэнэй дурасхалда ходоодоо үлэхэл.

Бүлэг нүхэдынь.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.

Н100775. Зак. № 409